პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

წელიწადი მეორე

კომუნისტი

ს. კ. პ.
ცენტრალურ და თბილისის
კომიტეტის
და სრ. სამ. მ., გ. წ. არ. და მატრ.
დეპ. სამ.
ნაკის ორგანო.

რედაქცია: თბილისი, კრუზენ. ქ. № 4. მე-3 სართული

მთავარი კანტორა: თბილისი, რუსთაველის პრ. № 24 მე-2 სართული ტელეფ. 5—48

რედაქციაში საქმისთვის მოლაპარაკება შეიძლება ყოველდღე გარდა კვირა-უქმე დღეებისა 2-დან 3 საათამდე.

ტელფ. ნომრები: რედაქტორის 14—76, მდივნის—19

ხელის მოწერის თვიური ფასი: საქართველოში 100.000 მ. ქ. ს. სხვა საბჭოთა რესპუბლიკებში 625 მ. 1922 წ. ნიშნებით, განცხადება—10 ათ. მ. ნონპარელის სტრიქონი, სამკლოვიარო განცხადება 300 ათ. მ.

დღიური

— კომინტერნი: საკითხი იტალიის შესახებ, პრეზიდიუმის არჩევნები.

— მოსკოვის საბჭოს არჩევნებში [illegible] ბრწყინვალეთ „მარჯვენენ.

— ლოზანის კონფერენციაზე იხსეტ-ფაშამ განაცხადა, რომ ოსმალეთი სრულებით უერთდება ჩიჩერინის განცხადებებს.

— მოსალოდნელია ლოზანის კონფერენციის ჩაშლა.

№ 281 ხუთშაბათი, 7 დეკემბერი 1922 წ. ყოველდღიური გაზეთი ფასი 5,000 მან. № 281

საქ. კომ. პარტიის ტფილისის კომიტეტი წინადადებას აძლევს მიმდინარე წლის 8 დეკემბერს

ერთიან პარტიულ დღეს

დასვან საკითხი კომინტერნის მე-4 კონგრესის შესახებ. (გაგრძელება) **მასალების მიდება შეიძლება ტფილისის კომიტეტის საინფორმაციო-საპროპაგანდო განყოფილებაში.**

პასუხისმგებელი მდივანი მ. კახიანი.

ბრძოლა უმუშევრობისადმი

უმუშევართა რიცხვი მნიშვნელოვანია ჩვენში. შრომის ბირჟის უკანასკნელი ცნობებით, ის მარტო თბილისში უდრის დაახლოებით 13 ათას კაცს. მართალია, ამ ციფრს ჩვენ ერთგვარი ეჭვით და სიფრთხილით უნდა მოვეპყრათ, საქმე ის არის, რომ უმუშევართა სიაში მოხვდნენ არა მარტო ნამდვილი უმუშევარი მუშა-მოსამსახურენი, რომელთაც არ გააჩნიათ ცხოვრების სხვა წყარო, გარდა თავის შრომის გაყიდვის, არამედ იქ გაძვრენ ისეთი ელემენტებიც, რომელთაც მოეპოვებათ არსებობის სხვა საშუალება. აქ თქვენ შეხვდებით შესაკუთრეებს, სპეკულიანტებს, სხვა და სხვა კომბინატორებს. და ეს იმიტომ, რომ უმუშევრობის „მანდატი" აძლევთ მათ სხვა და სხვა შეღავათებს და უფლებებს, როგორიცაა: შეღავათიან პირობებში ბინა, კომუნალური სამსახური, დახმარება „უმუშევრობის" დროს და სხ.

ამ გარემოების მიჰაკიცებს ყურადღება სათანადო ორგანოებმა, 27 ნოემბრიდან უკვე დაიწყო უმუშევართა გაწმენდა, რომელიც ჯერ არ გათავებულა. ჩვენ ეჭვი არ შეგვქონია, რომ გაწმენდა ჩატარდება წარმატებით, რის შედეგად შრომის ბირჟაზე დარჩებიან მხოლოდ ნამდვილი უმუშევარნი.

მაგრამ ჩვენ მაინც გვიკვირობთ, რომ რადიკალური გაწმენდის შემდეგაც უმუშევართა რაოდენობა საგრძნობი დარჩება, როგორც თბილისში, ისე სხვა ქალაქებში და რაიონებში.

ეს გასაგებია. ჩვენში რამოდენიმე ჯერ მოხდა შტატების შემცირება წარმოებებსა და დაწესებულებებში, სადაც დატოვებული იქნა დაახლოებით იმდენი მუშა მოსამსახურე, რამდენიც აუცილებელია მუშაობის გასაძღოლად და რამდენის შენახვას ასე თუ ისე მოახერხებს ჩვენი ღარიბი ხაზინა. სხვები კი დარჩნენ უმუშევრად და ყოველ დღე აწყდებიან შრომის ბირჟას თუ სოციალურ დაზღვევის ორგანოებს და მოითხოვენ სამუშაოს მიცემას და დახმარებას.

ზედმეტია იმაზე ლაპარაკი, რომ მუშათა სახელმწიფო ვალდებულია იზრუნოს უმუშევარ ნოქალაქეებზე გაუჩინოს მათ სამუშაო, მანამდე კი დახმარების აღმოჩენით დააცვას ისინი სიმშილით სიკვდილისაგან.

რა გზით შეიძლება ამ საჭირბოროტო საკითხის მოგვარება? მთავარ დონისძიებად უნდა ჩითვალოს, რა თქმა უნდა, რესპუბლიკის მრეწველობის აღორძინება-გაფართოვება და უმუშევართა მასის ჩაბმა ახალ საწარმოო დაწესებულებებში. ამ მხრივაა მიმართული საბჭოთა ხელისუფლების მუშაობა. მაგრამ ეს მუშაობა საყოფა გამოიღებს არა დღეს და ხვალ, სამი-ოთხ წლებია საჭირო. ხოლო უმუშევართა მდგომარეობის შესუსტება დაყოვნებას ვერ ითმენს. ჩვენ გვინდა მიუთითოთ სხვა ზომებზე, რომლებსაც შეუძლიათ უმუშევრობის სიმწვავის ოდნავ მაინც შენელება და მისი რაოდენობის შემცირება. ერთ ასეთ ზომად მიგვაჩნია უმუშევარ მუშათაგან არტელების დაარსება. ამ მხრივ რამდენიმე მაგალითი უკვე გვაქვს, და შედეგიც თვალსაჩინოა. საჭიროა უმუშევართა შორის თვითმოქმედების გაღვიძება, მათი შეკავშირება კოლექტიურ შრომის საფუძველზე. ისინი შესძლებენ ამა თუ იმ, თუნდაც წვრილ დაწესებულების გაჩაღებას და თავის უზრუნველყოფას, თუ სათანადო ორგანოები მათ ადმოუჩენენ შესაფერ იდეიურ, ორგანიზაციულ და პირველ ხანებში მატერიალურ დახმარებას.

შემდეგ, ჩვენ ყურადღებას ვაქცევთ შრომის ბირჟის საქმეების მოწესრიგებას. ის კანონი, რომ მუშა ხელი მხოლოდ ბირჟის საშუალებით უნდა იქნეს აყვანილი სამუშაოზე, სასტიკად უნდა იქნას გატარებული ცხოვრებაში. სამწუხაროდ, ამას ვერ ვხედავთ ჯერ-ჯერობით. ჩვენ გვაქვს ცნობები, რომ ზოგიერთი წარმოებადწესებულება, არა მარტო კერძო, არამედ სახელმწიფო საზოგადოებრივიც გვერდს უვლიან შრომის ბირჟას და მის გარეშე იღებენ მუშა მოსამსახურეებს. ასეთ არანორმალურ მოვლენას ერთხელ და სამუდამოდ უნდა მოეღოს ბოლო. ჩვენ მოვითხოვთ წარმოება დაწესებულებათა შემადგენლობის შემოწმებას იმ აზრით, რათა გამოირკვეს ბირჟის გარეშე მიღებულთა სამკვი, მოხსნილ იქნან ასეთები ადგილიდან და დამნაშავენი, კანონის დამრღვევნი პასუხ-სგებაში იქნენ მიცემულნი.

ამას გარდა აღსანიშნავია, რომ თვით შრომის ბირჟაში ყველაფერი რიგზე არ არის. მისი მუშაობა ერთგვარ უკმაყოფილებას იწვევს მუშა-მოსამსახურეთა ზოგიერთ წრეებში. ჩვენ აქ არ შეუდგებით იმის გამორკვევას, თუ რამდენად საფუძვლიანია ეს უკმაყოფილება. ხოლოდ მივაქცევთ ამაზე სათანადო ორგანოების ყურადღებას.

მაგრამ ჩამოთვლილი ზომებით, რა თქმა უნდა, არ იბრება რადიკალურად, უმუშევრობის საკითხი. მას შეუძლია ხხოლოდ უმუშევრობის კრიზისის ცოტათი შენელება და ამ საქმეში მეტი სამართლიანობის დამყარება. უმუშევრები კი შეიძლება ნაკლები რაოდენობით, მაინც დარჩებიან. სახელმწიფომ უნდა უზრუნველყოს მათი არსებობა. ჩვენ აქ ვგულისხმობთ სოციალურ დაზღვევას. დაზღვევის საქმე ჩვენში სულ ახალ საფუძვლებზე დგება. ის დებულება სოციალურ დაზღვევის შესახებ რომელიც ჩვენს გაზეთშიც იყო გამოქვეყნიერული, ფრიად ფართე პერსპექტივებს სახავს კერძოდ უმუშევართა უზრუნველყოფის საქმეშიც, მაგრამ თავის თავად დებულებას, თუნდაც ის მშვენივრად იყოს შედგენილი, არავითარი მნიშვნელობა არა აქვს, თუ ის არ გატარდა ცხოვრებაში. აქ გველობება წინ ჩვენი სიღარიბე, რესუბლიკის რესურსების სიმცირე. მაგრამ, რაც არ უნდა დაგვიჯდეს, ჩვენ უნდა გამოვნახოთ საშუალებები სოციალურ უზრუნველყოფის ჯეროვან სიმაღლეზე დასაყენებლად. ვიმეორებთ უმუშევრობა მწვავე ხასიათს ღებულობს ჩვენში, და სათანადო ორგანოები უნდა შეებრძოლონ მას ყველა მათ განკარგულებაში არსებული საშუალებებით.

ეროვნული სიყალბე

ჩამს წინაა მე-14 ნომერი მენშევიკების ცეკას ორგანოსი: „საქართველოს ხმა" (უფრო შესაფერისი კი იქნებოდა „სიყალბის ხმა"-თ რო იწოდებოდეს). ერთს წერილში, სათაურით— „რატომ ვებრძვით კომუნისტებს?"— ეკითხულობ:

„ჩვენ არაფერი არ დაგვიდევია ქუთაისის მოლაპარაკების შემდეგ, „შინდელი შეთანხმება ეხებოდა სამხედრო მოქმედების შეჩერებას, სხვას არაფერს. იქ არ იყო ჩვენი მხრით საბჭოთა სისტემის ცნობა, ანალი მთავრობის წინაშე ქედის მოხრა და მისი აღიარება კანონიერ მთავრობათ.

გარ. ლორთქიფანიძე), საბჭოთა რუსეთის სრულუფლებიან რწმუნებულის, აბელ ენუქიძის მონაწილეობით. შეთანხმება, თურმე, ეხებოდა მხოლოდ „სამხედრო მოქმედების შეჩერებას" (და არა ლიკვიდაციას? მ. ო.), სხვაფრივ კი მენშევიკებს არავითარი ვალდებულება არ აუღიათ: არც საბჭოთა სისტემის ცნობა საქართველოში, არც რევოლიუციონური მთავრობის „კანონიერ" მთავრობათ აღიარება და მით უმეტეს მის წინაშე „ქედის მოხრა". მხოლოთ და მხოლოთ სამხედრო მოქმედების შეჩერებაზე დათანხმებულან, შეჩერებაზე და არა სრულებით შეწყვეტაზე, ლიკვიდაციაზე.

ძველი თამასუქების მოყვარულ პარტიას უნდა მოვაგონოთ ქუთაისის შეთანხმების რამდენიმე მუხლი.

მუხლი პირველი:

მოხდეს დაუყონებლივ ლიკვიდაცია სამხედრო მოქმედებისა.

ლიკვიდაცია, და არა შეჩერება „საქ. ხმის" თავმომწონე ისტორიკოსებო!

მუხლი მეორე:

დემოკრატიული მთავრობა ხსნის თავის ფრონტს საბჭოთა ჯარების წინააღმდეგ, სცლის საქართველოს ტერიტორიის იმ ნაწილს, რომელიც მას უჭირავს და საშვალებას აძლევს რევოლიუციონური კომიტეტის განკარგულებაში მყოფ ჯარებს შევიდენ ბათომის ოლქში მის დასაკავებლად და დასაცავად გარეშე მტრის შემოსევისაგან.

მუხლი მეოთხე:

არა უგვიანეს ვიდრე 25 მარტისა თანხრთვით ქ. ბათომსა, მის რაიონსა და რკინის გზის ლინდაგზე საჯავახოდან ვიდრე ბათომამდე და საერთოდ იმ ტერიტორიაზე, რომელიც დღეს უკავია დემოკრატიულ მთავრობას, რჩება ამ უკანასკნელის ადმინისტრაცია და ხელისუფლება.

დაუყონებლივ სამხედრო მოქმედების ლიკვიდაცია, ჟორდანიას მთავრობის მიერ დაცლა და გადაცემა საბჭოთა საქართველოს რევკომისათვის საქართველოს ტერიტორიის იმ ნაწილისა, რომელიც იმ ხანათ კიდევ იმ მთავრობის ხელში იყო, 25 მარტს ხელისუფლების სრული დათმობა, „სუვერენიტეტზე" ხელის აღება და სხ.—ყოველივე ეს თურმეა მოხდა საბჭოთა მთავრობის ცნობის გარეშე მხოლოდ სამხედრო მოქმედება შეჩერეთ, სხვა არაფერი—გვიწერენ ბენ ახლა მენშევიკები, არც გვიცანართ, არც ქედი მოგვიხრია, ისევ „კანონს გარეშე" დგეტოვეთ თანახმათ დამფუძნებელი კრების დეკრეტისა მოლალატე შულავერის ხუმარების შესახებო!

ფორმალურად ეს ერთი უშველებელი თაღლითობაა, პოლიტიკური სპეკულიანტის უნამუსობაა (ნამუსზე ღალადი ძლიერ უყვართ ქართველ მენშევიკებს). მაგრამ არსებითად მენშევიკების დაგვიანებული აღსარება სინამდვილის ანარეკლია. ჩვენ სავსებით გვჯერა მათი ფიცი: მართლაც, მათ ხელი არ აუღიათ საბჭოთა საქართველოს მთავრობასთან ომზე, არც უცვნიათ ეს მთავრობა და დღესაც „კანონს გარეშე" ჰყავთ დატოვებული.

თუ ვერც თებერვალ-მარტში და ვერც მას შემდეგ ვერ მოახერხეს ამ მთავრობის სახრჩობელაზე აყვანა (და მხოლოდ ჩვენი ოჯახების და დატყვევებულ ამხანაგების მიმართ საზიზღარ ექსცესებით დაკმაყოფილდენ), თუ დღემდის მეხის მაგიერ მხოლოდ სიყალბის და უმგვანო ჰორიკანობის „ხმის" გვატეხენ თავზე —ყოველივე ეს ხდება ალბ იმიტომ, რომ მათ ქუთაისის შეთანხმებაში ჩაეწნეს გულწრფელი სურვილი საქართველოს მშრომელთა მოსვენების სისხლიან ომისგან: „კანონიერი" მთავრობა მათ გახიზნეს, საქართველოში მობოჭილ მზითვით ანტანტას დედულში და ელოდებიან მის მობრუნებას, მზგავსად ბელგიის მთავრობისა ანტანტას მაყრიონითურთ. შინაობაში ბრძანება გასცენ ჯერ კიდევ ბათომში (გაზ. „ერთობა"): დარჩით, დაუბრუნდით თავთავის ადგილებს, შეესიეთ საბჭოთა დაწესებულებებს, აწარმოეთ შიგნიდან საბჭოთა სისტემის დანგრევა-აფეთქებაო.

ნათელზე ნათელი იყო და ალბ ეს ჩვენთვის, თუნდაც რო მენშევიკები არ იძლეოდენ განმარტებას მათ მიერ ქუთაისში ხელმოწერილ შეკრულებისას. და თუ ეს ასეა, რა უფლებით, რა „ნამუსით" გვიკიჟინებენ რეპრესიულ ზომებს? „მეორე დღესვე" რო დაგვიღვია ჩვენ ქუთაისის შეთანხმება, რა უნდა იყოს ამაში

გასაკვირალი: რომელი მთავრობის, დემოკრატიულს თუ დიქტატორულს მოუთმენია თავისუფალი თარეში იმ პარტიის, რომელიც ამ მთავრობას არ სცნობს, მას არ ესესებულათ სთვლის, „კანონს გარეშე" ჰყავს გამოცხადებული?

სრულებით ზედმეტია ამ ადამათ მოგონება თვით დემოკრატ-მენშევიკების პრაქტიკისა ჩვენი პარტიის წინააღმდეგ. მიუხედავათ იმისა, რომ ჩვენ 1920 წ. მაისში ვიცანით მათი მთავრობა, ხელი ავიღეთ მის წინააღმდეგ შეიარაღებულ ბრძოლაზე, პარტიული სეპარატიზმიც კი გავატარეთ მთლიან, კავკასიის პარტიული ორგანიზაციიდან გამოსვლით, მენშევიკებმა მაინც მეორე დღესვე მორკალები გაგვიყარეს და ციხეებში შეგვდენეს, დიდ მოწყალებათ გვითვლიდენ საქართველოდან გარეკას (ნაწილს ძალებათ დატოვებით).

ჩვენ კი რა მოვიმოქმედეთ მათ წინააღმდეგ, როცა ძალაუფლება ავიღეთ? პირველი ჩვენი ნაბიჯი თბილისში შემოსვლისას იყო საყოველთაო ამნისტია ყველა ჩვენს პოლიტიკურ მოწინააღმდეგეების მიმართ (26 თებერვალის დეკრეტი № 1). ყველა ჩვენი შეურიგებელი და მოსისხლე მტერი ხელუხლებელი დავტოვეთ, არც ერთს ეკრძალა საქართველოს არც ერთს კუთხეში ადგილი არ ქონებია: პარტიულმა მასსამ საკუთარით და უკრიტიკოთ გატარა ამნისტიის დეკრეტი. შეიძლება ეს ჩვენი შეცდომა იყო, მარა მენშევიკებს მით უფრო ნაკლებ მართებდა კვილი ჩვენს „უნამუსობაზე", მეორე დღესვე შეთანხმების დარღვევაზე და სხ.

ჩვენ რო მეორე დღესვე დაგვერღვია ჩვენივე დეკრეტი, მენშევიკები თვებერვალშივე დაიკავებდენ ჩვენს ბინებს საქართველოს ციხეებში. არ დაგიკავებენი, პირიქით ორგანიზაციებს აღდგენის საშუალებაც კი მიეცემა. 10 აპრილს, გ. ი. თიბერვლის 7 კვირის შემდეგ საქართველოს გასაბჭოებისა, მათ თბილისში, სახაზინო [illegible] ჩვენ უფლება მივეცით. ყველამ იცის, და ახლა თვით მენშევიკები ირწმუნებიან, რომ ამ კრებაზე მიღებული რეზოლიუცია საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ იყო მიმართული. [illegible] ჩვენ მაინც არ აგვიმუშავებია რეპრესიის იარაღი მათ წინააღმდეგ: ხხოლოდ გრთი თვის შემდეგ, მაისში, როცა მენშევიკების თავაშვებულება საზღვარს გადასცილდა, საბჭოთა ხელისუფლება იძულებული ხდება შეურიგებელი, აქტიური მტრები დაიპატიმროს. მენშევიკების „მეორე დღე" სამი თვის სიგრძეა.

და ამის შემდეგ სერიოზულობის მოკლებულია მათ მიერ ჩვენი შეჩვენება—დაპირება არ შეასრულეთ, თანაშრომლობის შესაძლებლობა მოგვისპეთო.

აშკარა შეურიგებელი მტერი, რომელიც არც კი მალავს ჩასაცემათ ომშიადილ მახვილს, რომელიც რეზოლიუციებშიაც კი საქვეყნოთ „კანონს გარეშე" გაცხადებს და ბორიტების ეურჯლათ გასახავს, მოდის და წინადადებას გაძლევს—შენთან მათანამშრომლეო. რომელი ჭკუათა მყოფელი ადამიანი, რომელი პასუხისმგებელი მთავრობა არ შეეცდება ასეთი თანაშრომლის მყისვე გაბაწვრას?

ჩვენი დანაშაულია, რომ ზომაზე მეტი ვითმინეთ და მენშევიკებს სათანადო პასუხი არ გვეცით ადრიანათვე. მათ ეს ჩვენ სისუსტეთ მიიჩნიეს და აღვირი აიგდეს. და როცა ჩვენ, თუმცა დაგვიანებით, ჩვენი მოვალეობა ავასრულეთ, გვიკიჟინებენ პირობის დარღვევას, თანამშრომლობის უარყოფას.

მათი უფლებაა. ჩვენ კი შეგვიძლია ერთხელ და სამუდამოთ გადაჭრით ვსთქვათ: ვინც უარმყოფელია საბჭოთა ხელისუფლების, ვინც ეომება მუშების და გლეხების კლასიურ ბატონობას, მისთვის გადაჭრილია გზა ჩვენკენ.

მენშევიკები ებრძვიან საბჭოთა ხელისუფლებას. უკანასკნელიც კიდევ უფრო მოიმარჯვებს ხელში ბრძოლის იარაღს და შემუსრავს ზშრომელი ხალხის მტრებს. არავითარ დათმობას ადგილი არ ეკნება, ვიდრე მტრები არ იცნობენ, კანონიერათ არ აღიარებენ, არ შეურიგდებიან ქალაქის და სოფლის მუშის მეუფებას.

მამია ორახელაშვილი.

ნიდიო-ფუკვეფეგი

კონფერენცია განიარაღების შესახებ

მოსკოვი. 6 დეკემბ. პოლონეთის დელეგაციის წინადადების საპასუხოდ, რომელიც მოითხოვდა თვით შეიარაღების შემცირების საკითხის განხილვამდე თავდასხმისაგან თავის შეკავების, არბიტრაჟის და „ნდობის ატმოსფერის „შექმნის შესახებ შეთანხმების წინასწარ განხილვის, ლიტვინოვმა 4 დეკემბერს კონფერენციის ბიუროს სხდომაზე სთქვა: „შეიარაღებულ ძალების გადიდება თუ ეხლანდელ რაოდენობით დატოვება წარმოადგენს სწორედ გამოხატულებას იმ უნდობლობისა, რომელის შესახებ აქ ასე ბევრს ლაპარაკობენ. მორალური განიარაღების პირველ პირობას წარმოადგენს მატერიალური განიარაღება მორალურ განიარაღების დროს ჩვენ დაეკმაყოფილდებით ხიტყვებით და ქაღალდებთ, მატერიალურის დროს კი საქმით დავემტკიცებთ განიარაღებას. ჩვენ არ გვსურს ილიუზიების შექმნა, ჩვენ არ გვსურს შეცდომაში შევიყვანოთ ჩვენი და სხვა სახელმწიფოების ხალხი."

ამ განცხადების შემდეგ პოლონეთის და ესტონიის დელეგაციებს სურდათ სხდომის გადადება შემდეგი დღისათვის, მაგრამ ფინეთის დელეგაციის წინადადებით, რომელსაც მხარი დაუჭირა რუსეთის დელეგაციამ, ბიურო მაშინვე შეუდგა თავდასხმისაგან თავის შეკავების და არბიტრაჟის შესახებ შექმნილ შეთანხმების პროექტის განხილვას.

ლოზანის კონფერენცია

ამბ. ჩიჩერინის განცხადება

მოსკოვი, 6 დეკემბერი. ლოზანიდან იტყობინებიან: „ტანის" კორესპონდენტთან ინტერვიუში ჩიჩერინმა განაცხადა: „სრულეებზე საერთაშორისო კონტროლი გამოიწვევს შავზღვაზე უძლიერეს საზღვაო სახელმწიფოს გაბატონებას. რუსეთი ვერ იტყვის უარს შავ ზღვაში ფლოტის დატოვებაზე, სანამ სხვა სახელმწიფოები სტოვებენ თავიანთ ფლოტს. საშიშროება იბრდება ზოგიერთ სახელმწიფოების პოლიტიკით, რომელთაც სურთ ნავთიან აღგილების ხელში ჩაგდება და რუსეთის წინააღმდეგ დასაჯრდნობ პუნქტების შექმნა. ამ პოლიტიკის გამარჯვებით, ოსმალეთი მოექცევა მოწინააღმდეგეთა წრეში".

რაზედ ბეის განცხადება.

მოსკოვი. 6 დეკ. „ნიკეთ ტრიბუნა"-ი იტყობინება, რომ რაზედ ბეიმ გაზ. „ტრიბუნ" ის წარმომადგენელთან საუბრის დროს სასტიკად ეთქვა სახელით, უკანასკნელის ჩიჩერინთან შეხვედრის შემდეგ, განაცხადა, რომ თვით ოსმალეთი სრულეებს საკითხის განხილვის დროს სხდომაზე გამოგვენ მეთვალყურეების როლში და მოკავშირეების წინააღმდეგ გალაშქრებას მოყვება ის, რომ რუსეთმა მოითხოვენ არა მარტო სრულეებს განთავისუფლებას სამხედრო გემებისაგან, არამედ ოსმალეთისათვის უფლების მინიჭებას, რათა მან გაიაზგროს საკმაოდ დარდანელი და ბოსფორი.

ოსმალეთი და მოკავშირეები.

მოსკოვი. 6 დეკ. ლოზანიდან მიღებულ ცნობებით საფრანგეთის დელეგატმა ყველა მოკავშირეების თანხმობით წარუდგინა ოსმალეთს გარდამავალი რეჟიმის პროექტი, რომელიც სცვლის კაპიტულიაციას. ოსმალეთის ზოგიერთ წრეებში ამ პროექტს მისაღებად სთვლიან, როგორც ბაზას კომპრომისისათვის.

სრულეების კომისიაში.

მანნოვერი. 6 დეკ. (დასაწყისი არ არის მიღებული). ოსმალეთისათვის ის მოითხოვს სრულეების საკითხის დაჩქარებით გადაწყვეტას, და სხვა სახელმწიფოთა გემებისათვის მის სრულ დაკეტვას, ვინაიდან, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ცალკე სახელმწიფოები ან სახელმწიფოთა რომელიმე ჯგუფი გახთებიან მდგომარეობის ბატონ-პატრონნი, რაც რუსეთის და მის მოკავშირეების მხრივ უდიდეს წინააღმდეგობას გამოიწვევს.

ინონუ ფაშამ მოკლედ განაცხადა, რომ ოსმალეთი სავსებით უერთდება ჩიჩერინის განცხადებებს ვინაიდან ახლა სრულებით გამოხატავენ ოსმალეთის თვალსაზრისს.

ლორდ კერზონმა განცვიფრება გამოხატა ინონუ-ფაშის ასეთი მოკლე განცხადების შესახებ.

ჩიჩერინის მოთხოვნილებანი.

მანნოვერი. 6 დეკ. ჩიჩერინმა მოითხოვა მოკავშირეებისაგან მათი პოზიციების გამორკვევა, მაგრამ სხდომა გადადებულ იქნა, და ჯერ არ არის გამორკვეული რიდის განახლდება თუ.

ანტანტის ექსპერტები.

„ეტან"-ის ცნობით საფრანგეთის, ინგლისის, და იტალიის სამხედრო და საზღვაო ექსპერტები შეთანხმდნენ პროექტის ტექსტის შესახებ, რომელიც განსაბილველად წარედგინება სრულეების კომისიას, იტალიის ექსპერტები უკვე არ მოითხოვდნენ წინანდელ შენიშვნების შეტანას. ფიქრობენ, რომ ამის გამო, კომისიის პლენარული სხდომა გაიმართება დღეს რუსეთის და ოსმალეთის დელეგატების მონაწილეობით.

ზარალების ქვეკომისიაში.

ბორდო. 6 დეკ. ქვეკომისიამ, რომელიც არჩევდა ოსმალეთში არსებულ სხვადასხვა საზოგადოებებისადმი მიგენებულ ზარალის საკითხს, ვერაფერთარ დასკვნამდე ვერ მივიდა და დროებით შეაწყვეტა თავისი მუშაობა.

რუმინეთის და ბულგარეთის წინადადება.

კონსტანტინე. 6 დეკემბ. რუმინეთის სახელით, დუკამ შეიტანა წინადადება, რომელიც მოითხოვს შავი ზღვის მთელ ნაპირების დემილიტარიზაციას. სრულეები უნდა იმყოფებოდნენ საერთაშორისო კომისიის კონტროლის ქვეშ და ყველასათვის როგორც მშვიდობიანობის ისე ომის დროს ღია უნდა იყონ.

სტამბულინსკი ბულგარეთის სახელით მხარს უჭერს ამ წინადადებას, და ამასთან ერთად მოითხოვს საკონტროლო კომისიაში ბულგარეთის წარმომადგენლის შეყვანას.

რუსეთის წინადადება—ყველაზე უკეთესია.

ლონდონი. 5 დეკემბ. „დეილი ნიუსის" ცნობით, ისმეთ-ფაშას ჯერ-ჯერობით არ გამოუთქვამს ოსმალეთის თვალსაზრისი. მან სთქვა მხოლოდ, რომ მას ყველა წინადადებებზე უკეთესად მიაჩნია რუსეთის წინადადება.

პრემიერების თათბირის გამო

ლონდონის თათბირი.

ნიუიორკი. 6 დეკ. რომის „ტრიბუნა" ფიქრობს, რომ პრემიერთა ლონდონის თათბირი არ შესდგება.

მანნოვერი. 6 დეკ. ლონდონიდან იტყობინებიან, რომ პრემიერთა წინასწარი თათბირის ვადა ჯერ არ არის დაწესებული, მუსსოლინისგან სიგნალ სამბოლოო პასუხის მიუღებლობის გამო. როგორც ფიქრობენ ლონდონის თათბირი შეეხება არა მარტო რეპარაციების საკითხს, არამედ გასცილდება ამ ფარგალს. შესაძლებელია, რომ თათბირი დაადგება გერმანიის რეპარაციების და მოკავშირეების ვალების საერთო პოლიტიკას.

მდგომარეობა ინგლისში

ბონარ ლოუ და მუშები.

მოსკოვი. 6 დეკემბერი. **ბონარ ლოუმ ნახშირის მაღაროების მუშებს განუცხადა, რომ მთავრობას არ ძალუძს გაუმჯობესოს მუშათა მდგომარეობა.**

მოსკოვი. 6 დეკემბერი. ოემთა პალატაში მოსმდარ დებატების დროს, ბონარ ლოუმ განაცხადა, რომ არ შეიძლება ვაჭრობის ნორმალურ პირობებს ადგენის იმედი ვიქონიოთ მანამ, სანამ ევროპაში და მსოფლიოში გამოფარკვეული მდგომარეობა არსებობს. ინგლისს არ შეუძლია ცარი თქვას რეპარაციებზე, რადგანაც არა ნორმალურია, რომ მარტო ინგლისმა იხადოს ყველას მაგიერ. ბონარ-ლოუს სიტყვის სპასუხოდ, კლეინსმა აღნიშნა, რომ ინგლისის ვაჭრობის და მრეწველობის კრიზისის მთავარ მიზეზად უნდა ჩითვალოს ყოფილი მთავრობის უაზრო პოლიტიკა რეპარაციების საკითხში და რუსეთის მიმართ, უკანასკნელი კი ინგლისის მრეწველობისათვის უდიდეს ბაზარს.

დებატების დასასრულში უმუშევართა საკითხის შესახებ თემთა პალატამ 303 ხმით 172 წინააღმდეგ უარყო მუშათა პარტიის რეზოლიუცია.

ნაციონალისტა ამბები

დეპუტატთა პალატაში.

მოსკოვი. 6 დეკემბ. საფრანგეთის დეპუტატთა პალატაში განხილულ იქნა კანონ-პროექტი 18 თვიანი სამხედრო სამსახურის ვადის შემოღების შესახებ, რაც დაკავშირებულია არსიის 630 ათას კაცამდე გადიდებასთან. ომმხსენებელმა აღნიშნა, რომ ეს რეინის შიმართულებით საფრანგეთის საზღვრების დასაცავად აუცილებელი მინიმუმია, და რომ შეუძლებელია ლაპარაკი არმიის შემცირებაზე.

რეპარაციების პოლიტიკა.

მოსკოვი. 6 დეკემბ. ამერიკის პრესა ერთხმად აღნიშნავს, რომ საფრანგეთის მიერ გერმანიის მიმართ წარმოებული რეპრესიების პოლიტიკას არ შეუძლია მოიტანოს პრაქტიკული შედეგები. ეს პოლიტიკა აჩქარებს ევროპის ეკონომიური ცხოვრების დაშლას.

პოლონეთის მუშები.

მოსკოვი. 6 დეკემბ. მინსკიდან იტყობინებიან, რომ უკანასკნელ დღეებში პოლონეთიდან საზღვარზე მოდიან მუშები, რომელნიც აცხადებენ, რომ ისინი გამორბიან რუსეთში, რადგან სამშობლოში აუტანელი პირობები შეექმნა.

მეფის მოთხოვნილებანი.

მანნოვერი. 6 დეკემბ. ბელგრადიდან იტყობინებიან, რომ საბერძნეთის მეფემ დაისახა მის მიერ სახელმწიფოს მართვა-გამგეობის აუცილებელ პირობად—რევოლიუციონური კომიტეტის გაშვება. ამ პირობას შეუძლია გამოიწვიოს მეფის ათინიდან გაგზავნა და საბერძნეთის რესპუბლიკის გამოცხადება.

ციფრები რესპუბლიკებში

რუსეთი

ნავთის პროდუქტების გატანა საზღვარ-გარეთ.

მოსკოვი, 6 დეკ. გაძლიერდა ნავთის პროდუქტების გატანა საზღვარ გარეთ. 1 მაისიდან 1 ნოემბრამდე ნავთის სინდიკატმა გაიტანა საზღვარ-გარეთ 5 ნახ. მილ. ფუთი ნავთი, 2 ნახ. მილ. ფუთი მანქანის ზეთი, საერთოდ 1,500,000 გირ. სტერ. ღირებულების. სულ გავიდა 30 გემი ნავთის პროდუქტებით.

მუშების დაზღვევა.

მოსკოვი, 6 დეკ. მოკოვის დაზღვეულ მუშების რიცხვი უდრის—222,000 კაცს. დამზღვევ კომიტეტების და კასების 72 წევრიდან—8 უპარტიოა, დანარჩენი კომუნისტები.

რუსეთი და ლიონის ბაზრობა.

მოსკოვი, 6 დეკ. საგარეო ვაჭრობის საგარეო კომისარიატმა შეკითხა თავის რწმუნებულებს, თუ რამდენია მოხაწილეთა ადგილები ლიონის საერთაშორისო ბაზრობაზე.

ხე-ტყის მასალები საზღვარ-გარეთ.

მოსკოვი, 6 დეკ. სატყეო წარმოების ცენტრალურმა სამმართველომ მიმდინარე წელს გაზიდა საზღვარ-გარეთ 6 მილიონი ფუტ. მორები და 200,000 სტანდარტი, სულ 3 მილ. გირ. სტერ. ღირებულების. გაზიდვა საგრძნობლად მეტია წასულ წელთან შედარებით.

ხამეურნეო ფრონტზე.

მოსკოვი, 6 დეკ. 2 წლის უმოქმედობის შემდეგ ამუშავდა შაქრის უდიდესი ქარხანა „სტეპანსკოვსკი".

— პოდსკოვნის აუზის ობელინსკის მაღაროებში ოქტომბერში ამოღებულია 379,000 ფ. ნახშირი, ნოემბერში კი 692,000 ფუთი.

მეაბრეშუმეობა.

მოსკოვი, 6 დეკ. მეაბრეშუმეობა თურქესტანში აღორძინების გზაზეა. ივლისიდან ნოემბრამდე დამზადებულია 436,000 ფ. ნედლი აბრეშუმი.

ნახშირის ამოღება.

მოსკოვი, 6 დეკ. შახტუტიდან მიღებული ცნობით იუზოვის მთიან რაიონში წარსულ საპერაციო წელს ნახშირი ამოღებულია ნავარაუდევი რაოდენობის 102 პროცენტი.

არმიისადმი მოწოდების გამო

მოსკოვი, 6 დეკემბერი. სახალხო კომისართა საბჭოში შეტანილია პროექტი დადგენილებისა, რომლის თანახმად საბჭოთა რუსეთის უცხოეთში მყოფმა ყველა მოქალაქეებმა უნდა მოიხადონ სამხედრო ბეგარა რუსეთის წითელ არმიაში, ისევე, როგორც რუსეთში მცხოვრებმა მოქალაქეებმა.

ARCHIEVNEBI MOSKOVIS SABCHOSHI

მოსკოვი. 6 დეკემბ. მოსკოვის საბჭოს არჩევნების პირველ დღეს მოსკოვის მცხოვრ ფაბრიკა-ქარხნების მრავალრიცხოვან კრებებზე აირჩიეს 270 კომუნისტი და 6 უპარტიო.

პრესნინის მანუფაქტურის მუშების კრებამ, რომელსაც დაესწრო 4,000 კაცი, აირჩია ლენინი მოსკოვის საბჭოს საპატიო წევრად.

ქარხანა „გუჟონი"-ს 2,500 მუშამ აირჩია 10 კომუნისტი. არჩევნებზე გამოსულმა ესერებმა იგემეს დამარცხება. ქარხანა „ამო"-ში კომუნისტ ლონგინოვის შემდეგ გამოვიდა ესერი შტეინბერგი, რომელმაც გამოიწვია უკმაყოფილება მუშებში.

ესერების წინააღმდეგ გამოვიდნენ შრომავალი უპარტიო მუშები. ესერებს ქარხანაში არც ერთი ხმა არ მიუღიათ.

ქარხანა „დუკს"-ის 1000 მუშამ ერთხმად აირჩია საპატიო წევრად ბადონი, ქარხანა „დინამო"-მ საპატიო დეპუტატად აირჩია მარტი. მოსკოვ ბალტიის რკინის გზის დეპოს მუშებმა საპატიო დეპუტატად აირჩიეს კალინინი.

მოსკოვის საბჭოს არჩევნების მეორე დღეს არჩეულია 293 დეპუტატი, მათ შორის 286 კომუნისტი და 6 უპარტიო.

სულ არჩევნების პირველ ორ დღეს არჩეულია 467 კომუნისტი და 17 უპარტიო.

ყაზანის რკინის გზის საორთქლმავლო სახელოსნოში „სემაშკოს მოხსენების შემდეგ შეეცადა გამოსულიყო ესერი ბროუნი. მაგრამ მუშებმა ერთხმად დადგინეს არ მიეცათ მისთვის სიტყვა და აირჩიეს სამი კომუნისტი, მათ რიცხვში ლენინი და სოსნოვსკი.

კურსკის გზის მუშებმა აირჩიეს საპატიო წევრებად ტროცკი და გერმანელი კომუნისტი მაქს გელეი.

GALTIIS FLOTIS PARTIULI KONFERENCIASHI

მოსკოვი. 6 დეკემბერი. ბალტიის ფლოტის პარტიულ კონფერენციის სხდომაზე მოსმენილ იქნა სამხედრო ძალების უფროსის ვიქტოროვის მოხსენება საზაფხულო კამპანიის შედეგების შესახებ. ზაფხულის განმავლობაში შესრულებულია დიდი სამუშაო: დამზადებულია გამოსაყენებლად გემების დიდი ფარეტერი, პეტროგრადის ნავთსადგურში ზაფხულის განმავლობაში მოვიდა საზღვარ გარეთიან 800 გემი, ალდგენილია პეტროგრად კოპენგაგენის კაბელი, პრაქტიკული მეცადინეობა დაიწყო ყველა სამხედრო საზღვაო სკოლებში, რომელთაც უკვე გამოუშვეს 1000 კაცამდე. მანევრებმა დაამტკიცეს რომ ბალტიის ფლოტს თამამად შეიძლება ეწოდოს სამხედრო ფლოტი.

— შემდეგ ვიქტოროვი აღნიშნავს, რომ 3 დეკემბერს მოხდა რ. ს. ფ. ს. რ. ფლაგის საზეიმო ამართვა მოხალისე ფლოტის გემზე „ნიკნე ნოვგოროდზე", რომელიც დაუბრუნდა ჩნენს ფლოტს.

მოხალისე ფლოტის სამმართველლოს თავმჯდომარემ ხორკოვმა აღნიშნა, რომ შორეულ აღმოსავლეთში მოხალისე ფლოტის ყველა გემები, რომელნიც საფრანგეთის ფლაგის ქვეშ დასცურავდენ უკვე გადმოგვეცა ჩვენ. შავ ზღვაზე ამ დღეებში ჩვენ გადმოგვეცემა მოხალისე ფლოტის მეორე გემი. **სამმართველო შეუთანხმდა ინგლისს და მოხალისე ფლოტის პარიზის სამმართველოს 16 გემის დაბრუნებისა და გემების ექსპლოატაციისათვის 30 მილიონი ოქროს მანეთის მოცემის შესახებ. ყველა უკან დაბრუნებული გემები დარჩება პეტროგრადში.**

მისალოცი სიტყვებით გამოვიდნენ რესპუბლიკის საზღვაო ტრანსპორტის უფროსი სერგეევი და ბალტიის სახელმწიფო ზღვაოსნობის თავმჯდომარე ვასილევი.

მოხალისე ფლოტის სამმართველომ და „ნიკნე-ნოვგოროდის" საკომანდო შემადგენლობამ გაუგზავნა მისასალმებელი დეპეშები სრულიად რუსეთის ცენტრალურ აღმასკომს და სახალხო კომისართა საბჭოს.

KOMINTERNSHI

MEOTXE KONGRESI

SAKITXI ITALIIS SESAXEB

ზინოვიევის სიტყვა.

მოსკოვი. 6 დეკემბ. კომინტერნის კონგრესის სხდომაზე 4 ნოემბერს მოხსენებაში იტალიის საკითხის შესახებ ზინოვიევმა აღნიშნა, რომ იტალიის პროლეტარიატი რიცხობრივად საკმაოდ ძლიერია, რომ შესძლოს ბურჟუაზიის დამარცხება, მაგრამ ის მეტად სუსტია სულიერად და პოლიტიკურად. 1919 წელს იტალიის მუშათა მასსებში განსაკუთრებული რევოლიუციონური განწყობილება სუფევდა. პროფკავშირთა წევრების რაოდენობა გაიზარდა 1914 წლ. 324,000 დან 2,250,000-მდე. სოციალისტური პარტიის წევრთა რაოდენობა კი გაიზარდა 1914 წ. 58,000 დან 1919 წ. 216,000 მდე. პროლეტარიატს იმედი ჰქონდა, რომ სოციალისტური პარტია მიიყვანდა მას გამარჯვებამდე. ბოლონიის ყრილობამ გამოიტანა დადგენილება რევოლიუციონური ბრძოლის დაწყებისა და კომინტერნში შესვლის შესახებ. საუბედუროდ პარტიაში დარჩენილმა რეფორმისტებმა, რომელთაც არ გამოეყვნენ სერატის მოიმხრეები, დაიკუმცაცეს და დაანგრიეს პარტია შიგნით და გაჰყიდეს რევოლიუციი. სოციალისტურმა პარტიამ იარაღი დაჰყარა აგრეთვე იტალიის პროფმოძრაობის რეფორმისტულ ბელადების წინაშე. რეფორმისტების მოღალატეობამ შედეგად ძოიტანა მუსოლინის გამარჯვება.

კომინტერნის ტაქტიკა იტალიაში გამოიხატებოდა სოციალისტური პარტიიდან რეფორმისტების გაძევების მოითხოვნაში. სერატიმ თავის დროზე ამაზე უარი სთქვა, რამაც გამოიწვია სამწუხარო შედეგები. ეხლა სერატიმ უკვე იცის, ვინ არიან რეფორმისტები. უკანასკნელთა მოქმედების შედეგი ის იყო, რომ სოციალისტურმა პარტიამ დაკარგა თავისი შემადგენლობის 3|4, პროფკავშირებმა კი დაჰკარგეს 1 ნახევ. წევრი. სერატი ნდობით უყურებდა სოციალისტური პარტიის მიერ პროფკავშირებთან დადებულ ხელშეკრულებას, რომლის ძალით პროფკავშირები უნდა დამორჩილებოდენ პარტიის პოლიტიკურ ხელმძღვანელობას. მიუხედავად ამისა, ამ ჟამად უკვე აშკარაა, რომ ხელშეკრულება დარღვეულია და რომ რეფორმისტები და პროფკავშირების ბელადები მოსყიდული არიან მუსსოლინის მიერ.

ზინოვიევმა აღნიშნა, რომ კომინტერნი ცდილობს იტალიაში კომუნისტური და სოციალისტური პარტიების გაერთიანებას. უმთავრესი რევოლიუციონური ამოცანები იტალიაში არის რეფორმისტების დამარცხება, ერთიანი ფრონტის განხორციელება პოლიტიკურ და ეკონომიურ სფეროებში, ბრძოლა მუშათა მთავრობისათვის, ფაშისტურ პროფკავშირებში აჯეიკების შექმნა, მათი დაუფლება და ყველა ანტიფაშისტური ელემენტების გაერთიანება.

ზინოვიევი თავის სიტყვის ბოლოში გამოსთქვამს რწმენას, რომ ფაშისტები მალე დამარცხდებიან და პროლეტარიატი საბოლოოდ გაიმარჯვებს.

AXALGAZRDATA KOMINTERNIS MESAME KONGRESI

მოსკოვი. 6 დეკ 5 დეკემბერს მოსკოვში დიდი ზეიმით გაიხსნა ახალგაზრდობის კომინტერნის მესამე კონგრესი. შილერი აღმასრულებელი კომიტეტის სახელით ხსნის ყრილობას და ამბობს: **ახალგაზრდობის კომუნისტურმა ინტერნაციონალმა წინადადებით მიმართა ახალგაზრდობის სოც.-დემოკრატიულ ორგანიზაციებს შეეერთნენ კაპიტალთან ბრძოლის ერთიანი ფრონტი, მაგრამ რეფორმისტულმა ხელმძღვანელებმა ამაზე უარი სთქვეს.** მიუხედავად ამისა ჩვენი მისწრაფება იქნება ერთიანი ფრონტის შექმნისაკენ.

არჩეულია პრეზიდიუმი შემდეგი შემადგენლობით: ბუენი და შილერი (ახალგაზრდა კომინტერნის აღმასკომი), გიპენერი (გერმანია), მორელი (იტალია), იუნგა (ინგლისი), შატკინა (რუსეთი), უმიდა (იაპონია).

კონგრესს ესალმებიან: შატკინა—რუსეთის ახალგაზრდობის კოლუნისტურ კავშირის ცეკას სახელით, ბოდრიგა—კომინტერნის სახელით, კუიბიშევი—რუსეთის კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ კომიტეტის სახელით, კალინინი—სრულიად რუსეთის აღმასრულებელ კომიტეტის სახელით და მონმუსო—წითელ პროფინტერნის სახელით.

SAMXEDRO KAVKASIIS FEDERACIASHI

SAQARTVELO.

ზესტაფონი.

სრ. საქ. ცენტრ. კომ. თავმჯდომარეს ამხ. **ფილიპე მახარაძეს.**

შორაპნის მაზრის მესამე საბჭოთა ყრილობამ მოგესალმებათ თქვენ, როგორც საქართველოს მუშათა და გლეხთა ინტერესებისათვის ბრძოლაში გაპაჯარებულ ბელადს და იმედოვნებს, რომ როგორც წარსულში, ისე მომავალშიც თქვენ იდგომებით შეურყეველი მშრომელთა ინტერესების სადარაჯოზე.

ყრილობის პრეზიდიუმი.

BOLNISI

ბრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელ კომიტეტს.

ბორის მაზრის საბჭოთა ყრილობა მხურვალეთ მოგესალმებათ თქვენ, როგორც ფეოდალზე მდგომს საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკის სადგოა ჯოზე. ჩვენ ბორის მაზრის მუშები და გლეხები უკანასკნელ სიხლის წვეთამდე დავიცავთ იმ იდეალებს, რომელსაც ეძსახიერება საბჭოთა ხელისუფლება და შეუპოვრად შეებრძოლებით იმ პირებს, რომლებიც მოინდომებენ ავნონ საბჭოთა ხელისუფლებას.

გაუმარჯოს საქართველოს საბჭოთა რესპუბლიკას!

გაუმარჯოს საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკას და მის ხელმძღვანელს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს!

გაუმარჯოს ამიერ-კავკასიის საბჭოთა რესპუბლიკების ფედერაციას!

გაუმარჯოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკების კავშირს!

ბორის მაზრის საბჭოთა ყრილობის თავმჯდომარე **მოწონელიძე.**

TIANETI.

ფილიპე მახარაძეს.

თიანეთის მაზრის საბჭოთა მეორე ყრილობა ალფრთოვანებით მოგესალმებათ თქვენ სწორუპოვარ ბელადს და მასწავლებელს და გირჩევთ პრეზიდიუმის საპატიო წევრად. ამასთან

SAQ. AXALGAZRDATA KOMUNISTURI KAVSHIRIS PIRVELI KONFERENCIA

კონფერენციის გახსნა

5 დეკემბერს საღამოს 5 ს. 50 წ. საქ. პროფკავშირთა საბჭოს პატარა დარბაზში გაიხსნა საქ. ახალგაზრდა კომუნისტური კავშირის პირველი კონფერენცია.

კონფერენცია გახსნა ა. კ. კ. ცეკას მდივანმა ამხ. **დევდარიანმა.** მან განიხილა მოკლეთ ის პირობები, რომ

BURJUAZIAS CHVENI GAMARJVEBA SERIOZULI GAMARJVEBAD AR MIACHNDA.

რომ ჩვენ გამოვსულიყავით სამეურნეო განვითარების ასპარეზზე, ევროპაში რევოლიუციის გამარჯვების შემდეგ, მაშინ ბურჟუაზიას შიშით გული წაუვიდოდა და მისი დაძლევა სულ ადვილი იქნებოდა. ჩვენ შევაძლებდით ჯერ მსხვილ წარმოებების შებორკვას საშუალო წარმოების დატოვებით, შემდეგ საშუალო წარმოების შებორკვას წვრილი წარმოების დატოვებით და ასე შემდეგ. მაგრამ წესრიგი პოლიტიკურ პირობების გამო იყო სხვაგვარი. როდესაც ჩვენ მოვიპოვეთ ძალა-უფლება, მსხვილი კაპიტალისტები მთელ მსოფლიოში ძლიერები იყვენ, დღემდისაც ძლიერი არიან და ჩვენი ბურჟუაზია ერთი წუთითაც არ დაიჯერდება, რომ ყველაფერი ეს სერიოზული და ხანგრძლივია. მან ჩვენ სერიოზულ საფრთხეთ არ მიგვიჩნია და თქვენ გახსოვთ, თუ როგორ ხვდებოდა ბურჟუაზია ჩვენ პირველ დეკრეტებს, როდესაც მას არ უნდოდა მათ შესრულება, და მათთვის ანგარიშის გაწევა. მეგზეთეებიც კი არ გვიწევდენ ჩვენ ანგარიშს. მათ არ შეეძლოთ შერიგებოდენ იმ აზრს, რომ ყველაფერი ეს არ იყო დროებითი, სახუმარო, არ იყო ჯერჯერობით. როგორღა უნდა შევაჩეროთ ბურჟუაზია ახალი ხელისუფლების პატივისცემას თუ არა საკუთრების ჩამორთმევით? სხვა გზა არ იყო. თვითეული ფაბრიკა, თვითეული დუქანი, თვითეული ბანკი ციხე-სიმაგრე იყო ჩვენ წინააღმდეგ. ბანკები მხარს უჭერდენ ს ბოტაჟნიკებს, აძლევდენ რა ჯამაგირს გაფიცულ მოხელეებს. ყველაფერი ეს თქვენ მშვენივრად გახსოვთ. ამიტომ ჩვენ დავიწყეთ **არა ეონივრულ სამეურნეო თვალსაზრისით, არამედ სამხედრო-პოლიტიკური** აუცილებლობის ზეგავლენით. როგორი იყო ამოცანა? არსებობა, მუშათა სა-

SAMXEDRO KOMUNIZMI.

რა არის სამხედრო კომუნიზმი? მუშების ბრძოლა არსებობისათვის, თავის გამოკვებისათვის—ეს პირველი, მეორე—ჩვენი მრეწველობის ტეხნიკურ აპარატიდან ამა თუ იმ საშუალებით აუცილებელი მინიმუმის მიღების ცდა, არმიის დასახმარებლად და იმისათვის, რომ მუშათა კლასი არ დალუპულიყო. თუ მეორნეობ ს განვიხილავთ ეკონომიურ მიზანშეწონილობის, ე. ე. მისი ნამდვილი განვითარების თვალსაზრისით, მაშინ იგი გულისხმობს თავისი დარგების პროპორციულობას.

მრეწველობის სხვა და სხვა დარგები იმყოფებიან განსაზღვრულ რაოდენობით და თვისებით შეფარდებაში. მრეწველობის დარგები, რომელნიც ამზადებენ საწარმოო საშუალებას, იმყოფებიან განსაზღვრულ პროპორციაში. მრეწველობის დარგების შორის არსებობს განსაზღვრული რაოდენობითი და თვისებითი შეფარდება, რომელიც უნდა იქნეს გაგებული ისე, როგორც დაგროვილ დოვლათის, მასალების, მანქანების და მუშათა ცოცხალი ძალების განაწილება მრეწველობის და მეურნეობის სხვა და სხვა დარგებს შორის.

როგორ ხდება ეს? კაპიტალიზმის პირობებში მოხმარების და მოთხოვნილების შორის თავისუფალი კონკურენციის გზით, ფასების აწევ-დაწევით, აღორძინების და კრიზისის პერიოდების ცვლილებით ჩვენ უწოდებთ ამ მეთოდს ანარქიულ მეთოდს და ეს სახელწოდება სწორია. იგი დაკავშირებულია დიდი რაოდენობის ძალთა და ღირებულებათა განაივებასთან. მაგრამ ეს ანარქიული-კაპი-

ხელმწიფოს არსებობის უზრუნველყოფა სამხედრო ძალებით, არმიის გამოკვება, გამოკვება მუშათა კლასის იმ ნაწილისა, რომელიც დარჩა ქალაქებში—აი როგორი იყო ამოცანები. ამაში მდგომარეობდა სამხედრო კომუნიზმი.

სამხედრო კომუნიზმი.

რა არის სამხედრო კომუნიზმი? მუშების ბრძოლა არსებობისათვის, თავის გამოკვებისათვის—ეს პირველი, მეორე—ჩვენი მრეწველობის ტეხნიკურ აპარატიდან ამა თუ იმ საშუალებით აუცილებელი მინიმუმის მიღების ცდა, არმიის დასახმარებლად და იმისათვის, რომ მუშათა კლასი არ დალუპულიყო. თუ მეორნეობ ს განვიხილავთ ეკონომიურ მიზანშეწონილობის, ე. ე. მისი ნამდვილი განვითარების თვალსაზრისით, მაშინ იგი გულისხმობს თავისი დარგების პროპორციულობას.

მრეწველობის სხვა და სხვა დარგები იმყოფებიან განსაზღვრულ რაოდენობით და თვისებით შეფარდებაში. მრეწველობის დარგები, რომელნიც ამზადებენ საწარმოო საშუალებას, იმყოფებიან განსაზღვრულ პროპორციაში. მრეწველობის დარგების შორის არსებობს განსაზღვრული რაოდენობითი და თვისებითი შეფარდება, რომელიც უნდა იქნეს გაგებული ისე, როგორც დაგროვილ დოვლათის, მასალების, მანქანების და მუშათა ცოცხალი ძალების განაწილება მრეწველობის და მეურნეობის სხვა და სხვა დარგებს შორის.

როგორ ხდება ეს? კაპიტალიზმის პირობებში მოხმარების და მოთხოვნილების შორის თავისუფალი კონკურენციის გზით, ფასების აწევ-დაწევით, აღორძინების და კრიზისის პერიოდების ცვლილებით ჩვენ უწოდებთ ამ მეთოდს ანარქიულ მეთოდს და ეს სახელწოდება სწორია. იგი დაკავშირებულია დიდი რაოდენობის ძალთა და ღირებულებათა განაივებასთან. მაგრამ ეს ანარქიული-კაპი-

ZALA-UFLEBIS DAKAVROGIS SAKITXI RUSETSHI DA DASAVLETSHI

(ამხ. ტროცკის მოხსენება კომინტერნის კონგრესზე).

— ამხანაგებო! ყოველი რევოლიუციონური პარტიის მთავარი მიზანია—ძალაუფლების ხელში ჩაგდება. მეორე ინტერნაციონალის ეს მიზანი, იდეალურ ფილოსოფიის თვალსაზრისით, იყო მხოლოდ „რეგულიატიური იდეა", ე. ი. იდეა, რომელსაც ძალიან ცოტა რამ აქვს საერთო რევოლიუციონურ პრაქტიკასთან.

მხოლოდ უკანასკნელ წლებში ჩვენ დავიწყეთ პოლიტიკური ძალაუფლების ხელში ჩაგდების, როგორც პრაქტიკული მიზნის წამოყენება. ის ფაქტი, რომ რუსეთისათვის ჩვენ შეგვძლია დავასახელოთ განსაზღვრული დღე—1917 წ. 7 ნოემბერი,—როდესაც კომუნისტურმა პარტიამ, მოეტაცა რა იგი სათავეში მუშათა კლასს, ხელში აიღო პოლიტიკური ძალაუფლება, ამტკიცებს, რომ ეს მიზანი სრულიადაც არ არის რეალიზ ფილოსოფიური რეგულიატიური იდეა, არამედ იგი არის წმინდა პრაქტიკული მიზანი.

1917 წ. ნოემბერს ჩვენმა პარტიამ ხელში ჩაიგდო ძალაუფლება. ეს იმას სრულებითაც არ ნიშნავდა,—და შემდეგ კი ნავსებით დადასტურდა, რომ სამოქალაქო ომი დასრულდა. პირიქით, მხოლოდ ამის შემდეგ, ჩვენში ფართო მასშტაბით განვითარდა სამოქალაქო ომი. ამ ფაქტს აქვს არა მარტო ისტორიული ინტერესი, არამედ იგი წარმოადგენს გაკვეთილს დასავლეთ ევროპის პროლეტარიატისათვის.

რატომ მოხდა ეს? ეს აიხსნება იმით, რომ ქვეყანა ის იყო განთავისუფლდა ბარბაროსულ მეფის რეჟიმისაგან. წვრილ ბურჟუაზიას ძალიან მცირე პოლიტიკური გამოცდილება ქონდა, ხოლო გლეხობას კი სრულიად არავითარი (საშუალო ბურჟუაზიას კონ- და მცირეოდენი გამოცდილება, სათანბიროების წყალობით, აზნაურობას—ეროვნის და სხვა წყალობით) ამგვარად ჩვენ ვხედავთ, რომ კონტრ-რევოლიუციის დიდი რეზერვები—რამდენათმე მდიდარი საშუალო გლეხობა, წვრილი ბურჟუაზია, ინტელიგენცია—ჯერ კიდევ არ იყვნენ ჩაბმული პოლიტიკურ ბრძოლაში. და მხოლოდ ამის შემდეგ, რაც ბურჟუაზიამ მიხვდა, რომ იგი ძალაუფლების დაკარგვით ბევრ რასმე კარგავს, მან ყოველგვარი საშუალებით დაიწყო თავდაცვის წარმოება, უომომდა რა მოწინააღმდეგე პოზიციებს აზნაურობას, ოფიცრობას და სხვებს.

და ჩვენ გვიხდება დიდძალი მსხვერპლის გაღება სამოქალაქო ომის დროს იმ სიადვილის სამაგიეროთ, რომლითაც 1917 წ. 7 ნოემბერს ხელში ჩავიგდეთ ძალა უფლება. საზღვარ-გარეთ, სხვა უფრო კულტურულ ქვეყნებში მდგომარეობა უფრო ადვილია სულ სხვაგვარი იქნება. იქ ხალხთა მასებს აქვთ პოლიტიკური ბრძოლის გამოცდილება და იქ მათი ორიენტაცია შეიცვლება, მაგრამ იგი შეიცვლება უფრო სისტემატიურად; დღეს ვანდელი დღე უშუალო გაგრძელება იქნება გუშინდელისა. ბურჟუაზია წინდაწინ ემზადება, ბურჟუაზია იცნობს იმ ელემენტებს, რომელზედაც იგი უნდა დაეყრდნოს და იგი წინასწარ აწყობს კონტრ რევოლიუციონურ კადრებს. ჩვენ ამას ვამჩნევთ გერმანიაში, ამასვე ვამჩნევთ საფრანგეთში: იგივე ხდება იტალიაში, სადაც დაუსრულებელ რევოლიუციის შემდეგ, ჩვენ ვხედავთ დასრულებულ კონტრ-რევოლიუციას.

რას ნიშნავს ეს? ეს იმას ნიშნავს, რომ ევროპის ბურჟუაზიამ, საკუთარი გამოცდილების და ჩვენი რუსული

RIGOMINTERNSHI

ბელგიის ბანკირების ბანკეტი.

ბრიუსელი, 6 დეკ. ბელგიის ბანკირებმა ბანკეტი გაუმართეს ინგლისელ ბანკირ ბანკიერ ბანკირ ბანკიერ ბანკირ ბანკიერ

შედეგოთ შრომის ბირჟასთან შექმნილია ახალგაზრდათა სექცია, რომელშაც ერთი თვის განმავლობაში 250 უმუშევარი გაგზავნა სხვა და სხვა წარმოებაში. უმუშევართათვის დაარსებული დახმარების ფონდი. სექტემბერში უმუშევართ დაურიგდათ 100 მილიონი და ეხლაც უწევს მათ სექცია შესაძლებელ დახმარებას.

ამ ცოტა ხნის განმავლობაში დაარსებული იქნა საქართნო-საფაბრიკო შეგირდობის ცენტრალური სკოლა, რომელშიაც მოთავსებულია 250 შეგირდი. შრომის სახალხო კომისარიატთან არსებობს 5 ასისენტი, მუშათა ახალგაზრდობის შრომის ნორმების დასაცავათ. საჭიროა ასისენტთა კადრის გამრავლება. მუშათა ახალგაზრდობის ბრძოლამ განსაზღვრული შედეგები მოიტანა.

შემცირდა უმუშევართა რიცხვი ბათომში, ქუთაისში ტ სხვაგან. საჭიროა უმუშევარ ახალგაზრდათა სახლების დაარსება, სახარხნო-საფაბრიკო შეგირდობის სკოლების დაარსება ,თბილისში. სახელოსნო სკოლების გადაკეთება ბათომში, ფოთში და ბორჯომში საქარხნო-საფაბრიკო სკოლებათ. მუშა შეგირდების სკოლების განმრავლება მსგავსათ ქუთაისის სკოლისა, და სხვა ამხ. პიტერსკის თქმით მოგვცემს საშუალებას მინიმუმამდე შევამციროთ უმუშევარ ახალგაზრდათა რიცხვი და საბჭოთა მეურნეობას მოუმზადოთ კვალიფიციური კადრი მუშათა ახალგაზრდობისაგან, მოხსენების გამართულ კამათში მიიღო მონაწილეობა. ამხანაგმა, ბოლოს მიღებულ იქნა მომხსენებელის მიერ წარმოდგენილი თეზისები.

ამხ. გვაზავას მოხსენება

მეორე მოხსენება **მოწაფეთა შორის მუშაობის შესახებ** გაკეთებულ იქნა ამხ. **გვაზავას** მიერ. ამხანაგი დაწვრილებით შეეხო მუშაობის იმ მხარეებს, რომლებიც უნდა აწარმოოს კომუნისტურმა კავშირმა სასწავლებლებში, კოლექტივების საშუალებით, რომლებიც დგება ნაცვლად ფრაქციების და იაჩეიკების, გარდა უმაღლეს სასწავლებლის და მუშათა ფაკულტეტების. საჭიროა საშუალო და უმაღლეს სასწავლებლის, რომლებიც კონტრ-რევოლიუციის ბუდეთ გადაქცეულ, დაპყრობა. მომხსენებლების მიერ წამოყენებულ თეზისებში მოკლეთ აღნიშნულია შემდეგი: სკოლა აუცილებლათ უნდა იქნეს დაბყრობილი, სკოლაში ფართეთ უნდა გავრცელდეს კომუნისტური გავლენა, იმ აგიტაციის-პროპაგანდის და კულტურულ-განმანათლებელი მუშაობით, რომელიც უნდა აწარმოოს კავშირის სათანადო ორგანოებმა კოლექტივების საშუალებით. მუშათა ფაკულტეტის—თავის უაღრესი ყურადღების მიქცევა, მისი დაახლოება უმაღლეს სასწავლებლებთან, გაწმენდა უმაღლეს სასწავლებლების, ტეხნიკუმებთან საღამოს კურსების დაარსება მუშათა და გლეხთა იმ მასსისათვის, რომელიც სხვა და სხვა მიზეზების გამო მოკლებულია ჩვეულებრივ სწავლის მიღებას საშუალო სასწავლებლებში. მოკლე ვადიან საპედაგოგო კურსების დაარსება, შრომის სკოლებისთვის წითელ პედაგოგების მისაცემად. გამრავლება სკოლებში ა. კ. კ. კავშირის კოლექტივების ინიციატორობით მარქსისტულ-პოლიტიკური, ლიტერატურული, დრამატიული და სხვა ხასიათის წრეებისა. შექმნა შეძლების დაგვარათ ტეხნიკუმებში კლუბის და გადაქცევა მისი იმ პოლიტიკურ-განმანათლებელ მუშაობის კერათ, რომელშაც აუცილებლათ ფართე მასშტაბით უნდა აწარმოოს სასწავლებელში. გამართვა ხშირად ლექციების და მოხსენებების თეორეტიულ და პრაქტიკულ ხასიათის კითხვებზე მარქსისტულათ მომზადებულ პრაქტიკული ამხანაგების დახმარებით და სხვა.

(შემდეგი იქნება)

ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐ

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲞᲐᲠᲢᲘᲣᲚᲘ ᲡᲙᲝᲚᲐ.

1 დეკემბერს 1922 წ. ტფ. აღმასკომის წყალ-სადენის სახელოსნოებში პირველათ დაარსდა კომ-იაჩეიკა ამხ. აკოპოვის ხელმძღვანელობით.

ამ პირველ სხდომაზე დაესწრო პარტიული და თანამგრძნობი ამ ხანაგები რიცხვით 16.

კომიაჩეიკის სხდომაზე თავმჯდომარეთ იყო არჩეული ამხ. ხოჯაევი და მდივნათ ამხ. გაგნიძე.

დღიურ წეს-რიგში იდგა შემდეგი საკითხები: 1. მეცამეე კომინტერნის მე-4 კონგრესი, 2. საორგანიზაციო საკითხები და 3. მიმდინარე საკითხები. ამ სხდომაზე მოხსენება წაიკითხა ამხ. აკოფოვმა კომინტერნის მეოთხე კონგრესის შესახებ, რომელზედაც იყო შეკითხვები და პასუხი ახსნა განმარტებით. მოხსენების შემდეგ მოხდა პასუხისმგებელ მდივნის არჩევა, ერთხმათ ამორჩეული იქნა კომიაჩეიკის პასუხისმგებელ მდივნათ ამხ. ლადო გაგნიძე. როდესაც გაიგეს უპარტიოდ: დაქუცაცებულ, დაშლილ მზრუნველობის ნაშთების გამოყენება არ მიისა და მუშათა კლასისათვის. აგრეთვე გლეხისათვის პურის ნაშთების ჩამორთმევა, თუნდაც რომ მეურნეობას დანგრევა მოელოდეს, ოღონ თავი გამოიკვებო. მაშასადამე, კაპიტალისტურ თავისუფალ ბაზარსა და კაპიტალიზმის და დამთავრებულ სოციალიზმის შორის,—როდესაც ჩვენ წინამდებარე გამოცდილების ნიადაგზე გვექნება მტკიცე სინტეტიური და მასთან ერთად მოქნილი ადგილობრივ და ინდივიდუალურ მოთხოვნილებებთან შეხამებული გეგმა—ამ პუნქტების შორის არსებობს მრავალი გარდამავალი საფეხურები და ახალი ეკონომიური პოლიტიკა არსებითად არის ერთი ამ გარდამავალ მომენტთაგანი.

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲛᲘᲚᲬᲔᲕᲐᲜᲘ

1917 წ. მარტში ჩვენ დავამხვეთ ცარიზმი, ოქტომბერში მუშათა კლასმა ხელში აიიღო ძალა უფლება და შემდეგ მთელი მიწა და გადასცა იგი გლეხობას, როგორც სახელმწიფოს საკუთრება და გლეხები ვალდებულნი არიან ეხლა ნატურალური გადასახადები აძლიონ სახელმწიფოს, რომლისაგანაც მან ეს მიწა მიიღო; და ეს ნატურალური გადასახადი არის სოციალისტურ აღმშენებლობის საქმისათვის მოსახმარებელი დიდი განძი. მუშათა სახელმწიფო 5 წლის არსებობის შემდეგ ავლებს მთელ რკინის გზის ქსელს, მრეწველობის მნიშვნელოვან დარგებს, სახელმწიფოს ჰყავს თავისი არმია თავდაცვისათვის.

სახელმწიფო თავის ხარჯზე ეწევა მეურნეობას აზრუნველობის მნიშვნელოვან დარგებში, მნიშვნელოვან წარმოებებში.

მოწინააღმდეგენი განაცხადა და შეგნებულად ამნელებენ მდგომარეობას, როგორც ამბ. ოტტო ბაუერი ჩადის. მეგობრები კი ეშვიანობენ: ნუ თუ აქ არ არის კაპიტულიაცია კაპიტალიზმის წინააღმდეგ, ნუ თუ აქ არ არის ტალისტური მეთოდი მაინც გულისხმობს მეურნეობის სხვა და სხვა დარგებს შორის შედარებით პროპორციულობას, რომლის წყალობით საზოგადოებას შეუძლია არსებობა.

ჩვენ მივიღეთ ასეთი მეურნეობა კაპიტალისაგან შემკვიდრეობის სახით. ამ მეურნეობას ქონდა განსაზღვრული პროპორციულობა, რომელიც დამყარებული იყო კაპიტალისტურ წარმოების და მაზრის ძალების ურთიერთობაზე. დაიწყო ომი, რომელმაც შეიტანა მტკინეული ცვლილებანი მეურნეობის სხვა და სხვა დარგების ურთიერთობაში. როგორც შხამიანი სოკოები წარმოიშვა სამხედრო მრეწველობა საერთო ტიპის მრეწველობის ხარჯზე. შემდეგ დაიწყო რევოლიუცია, მასთან ერთად საბოტაჟი და სამოქალაქო ომი მთელი თავისი შედეგებით. აი როგორი მემკვიდრეობა მივიღეთ ჩვენ ყველა ამ ეტაპების შემდეგ. მაშასადამე. ჩვენ მივიღეთ მემკვიდრეობის სახით ისეთი მეურნეობა, რომელშიაც მხოლოდ სუსტი მოგონებანი ღა დარჩა სხვა და სხვა დარგთა პროპორციულობის შესახებ, რომელიც ბურჟუაზიის ბატონობის ხანაში არსებობდა, რომელიც დამახინჯებული იყო ომის დროს, შემდეგ დაზიანებული იყო რევოლიუციის მიერ და საბოლოოდ მოსპობილ იქნა სამოქალაქო ომის დროს.

სოციალიზმის დროს, მეურნეობა ცენტრს ექვემდებარება. რა თქმა უნდა მის დარგოთათვის ავტონომიის მინიჭებით, მაგრამ ცენტრალისტურ კონტროლის ქვეშ.

მყარდება ეგრედ წოდებული სოციალისტური იერიეშვა. მაგრამ ნამდვილი სოციალისტური გეგმის განვითარება მოხდება მხოლოდ მეურნეობის თანდათანობით შეფარდებით სოციალისტურ საზოგადოების მოთხოვნილებებთან. ეს გზა ძალიან გრძელია. რაც ჩვენ გვქონდა არის წმინდა სამხედრო კომუნიზმი თავიდან ბოლომდე: ფაბრიკა კომიაჩეიკის დაარსება თანაგრძნობით შეხვდენ, რადგანაც კომიაჩეიკა გიიზარებს ამხ. მუშების პირველობას და ამავე დროს წითლათ გაცხელებული რკინით ამოსდაღავს იმ ნაციონალისტურ შუღლს და ინტერესებს, რომელსაც ჰქონდა დღემდე ალაგი. ჩვენ არ არის, რომ ყველა შეგნებული მუშა ამოგვიდგება მხარში და ანხანაგური შრომით აღვადგენთ ჩვენს მეურნეობას და შევქმნით შრომის ნაყოფიერობას.

ვესაღმები ახლათ დაარსებულ კომიაჩეიკას, რომელიც იქნება მუშათა პირ-ვარამის გამომხატველი, აგრეთვე ამადორძინებელი ჩვენი წარმოებისა,

გეუშარჯოს ახლათ დაარსებულ კომიაჩეიკას, რომელიც იქნება წითელი ვარსკვლავი წყალ სადენის სახელოსნოებში.

კ. ფარიაშვილი.

ᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ

ᲮᲐᲮ. ᲮᲐᲮᲣᲠᲐ. ᲙᲝᲛᲘᲡᲐᲠᲘᲐᲢᲨᲘ

— **ხორბალი რუსეთიდან.** ამ დღეებში ნოვოროსიიდან ფოთში მოვიდა პირველი პარტია ხორბლისა იმ ხორბლის ანგარიშში, რომელიც წელს საქართველოს უნდა მიეცეს საბჭოთა რუსეთის გეგმითი მომარაგების თანახმად. ჯერ-ჯერობით მიღებულია 90,000 ფუთი ხორბალი, რომლის ჩასაბარებლად და ფოთის საწყობებში დასაბინავებლად სახალხო სასურსათო კომისარიატმა ფოთში საგანგებო კაცი გაგზავნა.

— **დახმარება კამოს ხახელობის არტელს.** თბილისში არსებობს კამოს სახელობის მეერვალთა არტელი, რომელიც სამუშაოს ასრულებს მეტად ხელსაყრელ ფასებში, მაგრამ რადგანაც ჯერ-ჯერობით ყველამ არ იცის ამ არტელის არსებობა, არტელს საკმარისი სამუშაო არ აქვს. სახალხო სასურსათო კომისარიატმა მიიღო მხედველობაში არტელის კეთილი მიზანი და დაადგინა, შეუკვეთოს არტელს სხვადასხვა ტანსაცმელის შეკერვა, ამ აზრით კომისარიატის საწყობიდან არტელს მიეცემა ორი ათასი არშინი სხვადასხვა ფართლეული.

— **თევზის მაღაზია.** სახალხო სასურსათო კომისარიატმა დაადგინა, გახსნას თბილისში თევზეულის მაღაზია, სადაც უშუალოდ გაიყიდება ამ კომისარიატის მიერ აზერბეიჯანში იჯარით აღებულ თევზის სამრეწველოებისაგან გამოგზავნილი თევზეული. შესაფერი შენობა უკვე მოძებნილია პუშკინის ქუჩაზე. შენობის შეკეთება უკვე მთავრდება და მაღაზია მოქმედებას დაიწყებს დეკემბრის შუა რიცხვებში.

— **საფეიქრო ქარხანა.** სახალხო სასურსათო კომისარიატმა პრინციპიალურად გადასწყვიტა, ჩაიბაროს ტ ამშუაოს საფეიქრო ფაბრიკა „კოლექტიური შრომა“, რომლის ნაყოფიერი მუშაობაც ამ ჟამად შეფერხებულია ნივთიერ საშუალებათა უქონლობის გამო. ფაბრიკის შესაფერხებლად კომისარიატმა უკვე გაგზავნა სპეციალისტები. ფაბრიკაში ამ ჟამად 28 მუშა მსახურობს.

ᲒᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲡᲐᲠᲘᲐᲢᲨᲘ

— **მუშათა ფაკულტეტი ჭიათურაში.** თანახმად სახალხო განათლების კომისარიატის დადგენილებისა, მოხდა ჭიათურაში არსებულ მუშათა ფაკულტეტის რეორგანიზაცია. ვინაიდან ჭიათურა როგორც სამრეწველო ცენტრი მიუცილებლათ საჭიროებას ასეთ ფაკულტეტის არსებობას, განათლების კომისარიატმა მიიღო ყოველივე ზომები, მუშათა ფაკულტეტი სათანადო დონეზე დასაყენებლათ, მართალია ამ ჟამად წყალდიდობისაგან თითქმის დანგრეულია მაღაროების უმეტესი ნაწილი, რის გამო მუშები ცენტრს დაშორებულნი არიან, მაგრამ როგორც კი დამთავრდება და აღდგენილი იქნება მაღაროებში ნორმალური მუშაობა, მუშები ძველი წესით კვლავ შეუდგებიან მაცადინეობას, როსთვისაც აუცილებელია ერთი კულტურული ცენტრი. ასეთ კულტურულ ცენტრად საჭიროა აიჩნეულ იქნეს მუშათა ფაკულტეტი, რომლის ასაღორძინებლათ და აღნიშნულ მხნისათვის დანიშნა სპეციალური კომისია, განათლების კომისარიატის, პროფ. კავშირთა ბიუროს და ახალგაზრდათა კომკავშირის წარმომადგენლებისაგან—ჭიათურაში მუშათა ფაკულტეტის ორგანიზაციის და მის დებულების შესადგენად. აღნიშნული კომისია უკვე მუშაობს ამ საქმეზე, რომლის დადგენილებით 1923 წლიდან დაარსდება სამი მოსამზადებელი ჯგუფი ადგილობრივ ხარჯზე ამავე ფაკულტეტის უზრუნველსაყოფათ ადგილობრივმა აღმასკომმა უკვე აღძრა შუამდგომლობა მთავრობის წინაშე, ასი მილიონის დახმარების აღმოჩენის შესახებ თვეში.

ᲨᲠᲝᲛᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲡᲐᲠᲘᲐᲢᲨᲘ

ლარიბებისა და ინვალიდების დამხმარე განყოფილება.

— **სახელმწიფო დახმარება.** სახელმწიფო დახმარება დარიბ მცხოვრებლებზე რესპუბლიკის მასშტაბით განყოფილებამ გაყო ორ კატეგორიათ: 1) დახმარება პენსიონერებს, 2) ინვალიდებს, რასაც ემატება ტფილისში ფულით და ტანისამოსით ერთდროული დახმარება.

— **დახმარების აღმოჩენა.** ნოემბრის განმავლობაში განყოფილებამ შესძლო უპირველესად დახმარება გაეწია შრომის ინვალიდებისათვის. ამავე განყოფილებამ დაუნიშნა აგრეთვე 4 ჯარში დასახიჩრებულ ინვალიდს პენსია.

— **პენსიონერების რიცხვი.** პენსიონერები ნოემბერში სულ ორიცხებოდა 221 კაცი, რომლებსაც მიეცა დახმარება შემდეგი სახით: მარტოხელს—350 ათასი მან. ოჯახიანს—500 ათასი მან. (ერთ ინვალიდს მიეცა, როგორც გამონაკლისი, გადიდებული პენსია 1 მილიონი).

— **რაოდენობა პენსიონერებზე გაცემულ ფულის.** აღნიშნულ 221 კაცს თვეში სჭირდება 9,270,000 მან. ტფილისში პენსიონერები ირიცხება 198 კაცი. პროვინციებში 23 კაცი, აქედან 1 მილიონი ეძლევა 1 კაცს, ნახევარი მილიონი 9-ს და 350 ათასი—122 კაცს.

— **ერთდროული დახმარება.** დამარხვის დროს დახმარება მიეცა 5 კაცს სულ—2,500,000 მან. სამშობლოში წასვლისათვის 13 კაცს—2,850,000 მ. სხვა და სხვა გაჭირვებისათვის 17 კაცს 2,300,000 მ. სულ დახმარება გაეწია 35 კაცს, რაც უდრის 7,850,000 მ. აღნიშნული დახმარება უმთავრესად მიეცა ინვალიდებს.

ᲛᲘᲚᲘᲪᲘᲐᲨᲘ

— **მილიციის გაწმენდა.** შინაგან საქმეთა კომისარიატმა გამოიმუშავა დებულება მილიციაში სამსახურის შესახებ, რომლის მიხედვით მილიციონერი არ უნდა იქნეს 21 წელზე ნაკლები და 45 ზევით. მოხდა თბილისის მილიციის გაწმენდა ისეთი პირებისაგან, რომელნიც აღნიშნულ წლებზე უფრო მეტის ან ნაკლების იყვენ, რომელთა რიცხვი უდრის 140 ს. ასეთი კანონი გავრცელდება საქართველოს სხვა ქალაქებზეც შემჩნეულია აგრეთვე რომ მილიციას თავს აფარებს ბევრი ახალგაზრდა ჯარისკაცი—ასეთი პირების წინააღმდეგ შინ. საქმეთა კომისარის მიერ გაცემულია ბრძანება, რათა უკანასკნელნი შეპყრობილ იქნენ და გადაცემული ჯარის სათანადო ნაწილებისათვის.

ᲡᲮᲕᲐ ᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐ.

— **ვეფხის მოკვლა.** სამშაბათს, 5 დეკემბერს თბილისში ჩამოიტანეს მოკლული ვეფხი, რომელიც მოეკლათ სოფ. ღელობანში (ოცი ვერსის დაშორებით თბილისიდან), სოფლელებს წინა დღით გაეგოთ რომ ახლო მდებარე ტყეში გაჩენილა ვეფხი, რომელსაც უკვე დაეშავებია რამდენიმე კაცი და ნახირი. შეიკრიბენ იმავე სოფლის მონადირეები და შეუკრეს გზა. 4 დეკემბერს, შუაღამისას გამოჩენილა გააფთრებული ნადირი, რომელსაც ეტყობოდა დაკოდილი იყო; მონადირეებმა აუტეხეს საშინელი სროლა, რის შემდეგ ვეფხი მოკლულ იქნა. მონადირეების სიტყვით, რომლებმაც მოკლული ვეფხი ურმით ჩამოიტანეს ტფილისში, ვეფხი არტანის მხრიდან—ოსმალეთიდან შემოიკრაო. ვეფხი არის ზომაზე დიდი ტანის და ლამაზი შესახედავი. მოკლულ ვეფხის ნახვა შეიძლება მხოლოდ დღეს ქართულ მუზეუმში 50,000 მანეთის გადახდით 10—3 საათამდე. შესავალი კალოუბნის ქუჩა № 2.

— **ქართველი მწერლები.** რესპუბლიკის ცენზორმა განიხილა ივ. გომელაურის მიერ შედგენილი ქრისტომატია „სკოლებში შესასწავლი ქართველი მწერლები“, წიგნი მეოთხეა (ბრომის სკოლის მერვე წლის კურსი) და ესეც, როგორც პირველი სამი, მოიწონა სკოლებში სახმარებლად. წიგნი მალე დაიბეჭდება.

ᲙᲠᲔᲛᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲨᲘ

— **სახალხო სახლში.** სახალხო სახლში ქართულ დრამატიულ დასის მიერ პარასკევ 8 დეკემბერს წარმოდგენილი იქნება „მსხვერპლი“.

— **სახელმწიფო ოპერა.** დღეს „აიდა“ მონ. პეტლიურა-ბაროონკინა, ლევიცკი, კორნილოვი, საბინინი და სხ.

— **კ. მარჯანიშვილი ქართული აკადემიური დასის მთავარ რეჟისორათ.** რეჟისორ კ. მარჯანიშვილი ხელოვნების კომიტეტის მიერ დანიშნა ქართულ აკადემიური დრამის მთავარ რეჟისორათ.

— **სუმბათაშვილი-იუანის გასტროლი.** დღეს, რუსთაველის თეატრში გაიმართება სუმბათაშვილის გასტროლი. წარმოდგენილი იქნება შექსპირის ცნობილი ტრაგედია „ოტელო“. ოტელოს როლს შეასრულებს თვით სუმბათაშვილი.

— **ბავდე ინგოროყვას მოხსენება.** 10 დეკემბერს, ხელოვანთა სასახლეში გაიმართება ახალი მწერლობის კავშირის მორიგი საღამო, რომელშედაც პაველ ინგოროყვა წაიკითხავს მოხსენებას შემდეგ თემაზე: რუსთაველის გეოგრაფია“.

— **ვაჟა-ფშაველას ბიუსტი.** მოქანდაკე იაკობ ნიკოლაძე ამზადებს ვაჟა-ფშაველას ბიუსტს.

— **გაზ. „ბახტრიონი“.** გაზ. „ბახტრიონის“ მორიგი ნომერი გამოვა მოქანდაკე იაკობ ნიკოლაძის საპატივცემლოთ მისი იუბილეს გამო.

ᲓᲦᲔᲡ ᲗᲔᲐᲢᲠᲔᲑᲨᲘ.

სახელმწიფო ოპერა—„აიდა“ პეტლიურა-ბაროონკინის, ბორონკინას, აგრანოვსკის, გორელოვის, იასეცკის, დემიანენკოს და სხ. მონაწილეობით. რუსთაველის თეატრი—გასტროლი

ᲛᲘᲬᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲙᲐᲜᲝᲜᲘᲗᲘᲡ ᲒᲐᲢᲐᲠᲔᲑᲐ

დუშეთის მაზრა. მუშაობა მიწათმოწყობის სფეროში მაზრაში დაიწყო ა. | წ. ივნისში. ცენტრიდან მაზრაში წარგზავნილი იყო 5 მიწის მზომელი, რომელნიც მუშაობას აწარმოებდენ მიწის კომიტეტებთან სრულის შეთანხმებით და ა. | წ. 1 ნოემბრისათვის სოფლებში გამოკვლეულ და მოწყობილ იქნა საერთო სიერცით 36689 დესიატინა მიწა.

მიწების კატეგორიებათ დანაწილების დროს დარჩა 139 ნაკვერი, სიერცით 319 დესიატინა. უმიწაწყლო და მცირე მიწის მქონე მოქალაქეთათვის დასარიგებლად ჩამორთმეულია 51 ნაკვერი, სიერცით 143 დესიატინა. წინანდელ მეპატრონეთ ნორმის სახით დარჩათ 88 ნაკვერი, სიერცით 11345 დესიატინა.—კულტურულ განმანათლებელ მიზნებისათვის გადადებულია 4 ნაკვერი, სიერცით 5 დესიატინა. დასახლებულ მუშაობის გარდა გადასინჯულ იქნა საანკეტო ცნობები, რომელნიც შედგენილი იყო 1921 წელს და მოწესრიგებულ იქნა მიწის საკითხი კერძო მეურნეებს შორის.

ᲣᲙᲐᲠᲜᲐᲗᲘᲡᲘᲗᲘ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐ

— **სახოფლო-სამეურნეო იარაღები.** ტფილისის მაზრაში ამ ჟამად საკმაოთ იშოება სასოფლო-სამეურნეო იარაღები, მათ შორის არის საუკეთესო ფირმის 40-მდე გუთანი, 12 სათესავი, არის სხვა იარაღებიც, მაგრამ უმრავლესობა მათგანი სიძველის გამო გაფუჭებულია. მიწადმოქმედების კომისარიატს გადაწყვეტილი აქვს მათი კაპიტალური შეკეთება და აგრეთვე შეძენა საჭირო იარაღების, რომლებიც დაურიგდება შრომელ გლეხებს შედავათით.

— **ფქვილი რუსეთიდან.** ამ ბოლო დროს რუსეთიდან მოდის დიდძალი ფქვილი—ორი გემი უკვე მოვიდა სახელმწიფო ბანკის სახელზე სამასი ათასი ფუთი ფქვილით. აგრეთვე ამავე გემებმა მოიტანეს კერძო პირების სახელზე ათი ათასზე მეტი ფუთი.

— **შაბიამანის მიდება.** მიწად მოქმედების სახალხო კომისარიტ. მიიღო ცნობა, რომ მის სახელზე ბათომში უკვე მოვიდა შაბიამანის დიდი პარტია დაახლოვებით ოცდასამი ათასი ფუთი, რომლის ორი მესამედი გადაეცემა ქახეთის შევენახეებს.

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲑᲘᲠᲟᲐ

ტფილისი. 6 დეკემბ. ვალიუტის ხანაზრო კურსი 5 დეკემბრისათვის: ოქროს 10 მ.—1.766.000—1.770 000, ოქროს ოსმ. ლირა—1.380.000—1.400.000, გიზ. სტ.—1.315 000—1 320.000, ოსმალური ქაღალდის ლირა—167.000—170.000, ფრანკი—18.600—18.500, იტალიის ლირა—11.000—11.500, საბჭოთა ფულის ნიშნები—1,2—1,25 პროც.

ᲡᲢᲐᲛᲑᲣᲚᲘᲡ ᲑᲘᲠᲟᲐ

სტამბული. 3 დეკემბ. ორი დეკემბრის კურსი: ოქროს 10 მანეთიანი 898, ოსმ. ოქროს ლირა—780. სტერლინგი—830, დოლარი—191, 20 ფრანკი—272, იტალიის 20 ლირა—175.

ᲑᲐᲗᲝᲛᲘᲡ ᲑᲘᲠᲟᲐ.

ბათომი. 5 დეკემბ. ოფიციალური ბიულეტენი 4 დეკემბრისათვის: ოსმ. ქაღალდის ლირა—159—163,000 მ., დოლარი—160—170 პიასტრი, სტერლინგი—745—755 ₰, ოსმალური ოქროს ლირა—720—730, ოქროს 10 მანეთ.—975—985 პიასტრი, 20 ფრანკი—225—235, 20 იტ. ლირა—140—150.

ᲗᲐᲕᲘᲡᲣᲤᲐᲚᲘ ᲙᲣᲠᲡᲘ.

ოსმ. ოქროს ლირა—735—745 ₰., სტერლინგი—755—760 პიასტრი.

ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲐ ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲑᲐᲖᲐᲠᲗᲖᲔ.

ამიერ-კავკასიის საგარეო ვაჭრობის სახ. კომისარიატის საინფორმაციო განყოფილების ცნობების თანახმად. ამერიკულ ფქვილის ფასი დაეცა. ყუბანის ფქვილის ფასი უცვლელია. ეს აიხსნება მით, რომ ბაზარზე გავრცელდა ხმები ყუბანიდან კერძო ფირმების მიერ ფქვილის გამოტანის აკრძალვის შესახებ.

მნიშვნელოვანად დაეცა ადგილობრივ ფქვილის ფასები 210—220 ათას მანეთიდან 170—180 ათას მანეთამდე. შედარებით უცვლელია ქერის ფასი, რაც აიხსნება იმით, რომ საბჭოთა რუსეთიდან ქერი აღარ მოდის. მოიმატა ლობიოს ფასმა 130—170—180 ათას ფუთი. ძალიან მაღალია სახარინის ფასი. მანუფაქტურის ფასები უცვლელია. დღეს ბაზარზე შემდეგი ფასებია: ყუბანის ფქვილი ფუთი—380—420. ამერიკული ფქვილი „ნელსონი“—680, ადგილობრივი 230—260, სიმინდის ფქვილი 140—150, ხორბალი ადგილობრივი—170—180, ქერი—120—125, სიმინდი—100—105, შაქარი რაფინდი, ჰოლანდიური ყუთი—5,800—6,000, შაქრის ფხვნილი ამერიკული ფუთი—1,450—1,460, სახარინი „სოსიფოროსი“—7,000, ნარმა ნაკერი—4,100—4,200, ჩითი საზღვარ-გარეთელი იარდი—48—60, ინგლისური შევიოტი არშინი—6,000—1,200, უბრალო შევიოტი არშინი—200—500, მადაპალამი ნაკერი 38 იარდიანი—22,000 მან.

საპონი „ტოლე“ ფუთი 1,120—1,150, მარსელის საპონი „მამალი“ 50 კილო—4,000, დანარჩენი მარკისა—3,000, მარმარილოს საპონი—ფუთი 800—1,020.

ᲡᲐᲛᲢᲠᲔᲓᲘᲘᲡ ᲑᲐᲖᲐᲠᲘ.

ადგილობრივ პროდუქტებიდან პირველი ადგილი უჭირავს ღორის ხორცს, შემდეგ კვერცხებს[და ყველს. გარდა ღორის ხორცისა და ქონისა, დანარჩენი პროდუქტები ტფილისისათვის მიუწვდომელია, სიშორის გამო. ღორის ხორცის დაბზადების წელს ფართო ხასიათი მიეცემოდა, ვინაიდან გლეხობამ მეურნობის ამ დარგს განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცია, მაგრამ საზოგადოებრივი და კოოპერატიული ორგანიზაციები ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ სამტრედიის მაზრას. უკანასკნელი ივსება ჩარჩებით, რომელთაც მთელი ბაზარი ჩაიგდეს ხელში.

ᲐᲤᲮᲐᲖᲔᲗᲘ.

თამგაძეს პლანტატორები.

სოხუმი. მეთამბაქოობის მდგომარეობის საკითხი აფხაზეთში მიყურებულია. პლანტატორების კავშირს ჯერ არ გამოუჩენიათ საკმაო ენერგია წარმოების ორგანიზაციის დარგში. მისი მოღვაწეობა გამოიხატება მხოლოდ დარჩენილ თამბაქოს განაწილებაში. ასეთი ნაშთები აფხაზეთში კიდევ მოიპოვება 40.000 ფუთამდე. ამას წინად ამ რაოდენობიდან პლანტატორების კავშირმა მიჰყიდა მოსკოვის ფაბრიკა „დუკატს“ 5 000 ფუთი თამბაქო და გარდა ამისა შუამდგომლობს, რათა ნება დართონ საზღვარ-გარეთ 15 ათასი ფუთი თამბაქოს გატანისათვის. მაგრამ მეთამბაქოობას აფხაზეთში დიდ ყურადღებას აქცევენ რუსეთის თამბაქოს ტრესტების წარმომადგენლები. ფიქრობენ, რომ ეს უკანასკნელები თვით აიღებენ თავის ხელში აფხაზეთის მეთამბაქოობის ნაწილს, ალბათ იმიტომ, რომ თამბაქოს ნაშთების გაყიდვა ჩქარა სრულიად გააუქმებს პლანტატორთა კავშირს. იმათ უკვე გადადგეს მთელი რიგი ნაბიჯებისა თავის მდგომარეობის განსამტკიცებლად.

ᲞᲠᲝᲕᲘᲜᲪᲘᲐᲨᲘ

ᲝᲯᲣᲠᲒᲔᲗᲘᲡ ᲐᲚᲛᲐᲡᲙᲝᲛᲘᲡ ᲛᲝᲚᲓᲕᲐᲬᲔᲝᲑᲐ

ᲯᲐᲜᲛᲠᲗᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲒᲐᲜᲔᲒᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲐ

ამ განყოფილებას განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა ეძლევა გურიაში როგორც ზედმიწევნით მალარიანან (განსაკუთრებით დასავლეთი) კუთხეში და მან საკმაოდ გაამართლა ჩვენი იმედი თავისი ენერგიული მიზანშეწონილი მუშაობით. უპირველეს ყოვლისა უნდა აღვნიშნოთ, რომ ამ განყოფილების შტატი თავიდან მიზან შეწონილათ იყო შედგენილი, იქ თავიდან მოხდა სათანადოთ მომზადებული პირები, სპეციები ყველა დარგში, რამაც ხელი შეუწყო განყოფილებას თავისი დანიშნულება გაე-

შუშათა ცხოვრება

გონების დამმზადებელი ექსპედიცია

ჩვენი ეკონომიური მდგომარეობა არ არის ცუდი. შრომის ხელფასი უკვე დაეწია საცხოვრებელ მინიმუმს. ხელფასს თავის დროზე ვდებულობთ.

გვაწუხებს მხოლოდ კულტურული ჩამორჩენილობა. კულტურული მუშობა აქ ძალიან მოისუსტებს. თუმცა მუშებში დიდი სურვილი და ლტოლვაა განვითარებისაკენ, მაგრამ ადგილკომის უმოქმედობისა და დაუდევრობის წყალობით არაფერი კეთდება.

ამას წინათ აქ მოსამსახურე კომუნისტმა ქალმა მოინდომა ლექციის წაკითხვა და ადგილკომმა ისიც კი ვერ მოახერხა, რომ მუშებისათვის თავი მოეყარა.

აქ უხდა აღინიშნოს, რომ მოსამსახურე ქალთა რიცხვი საკმაოა. საუოველია თვით კავშირი და ს. პ. კ. ს. ყოფი ქალთა შორის მუშაობის ორგანიზატორ - ინსტრუქტორი მოგვაქცევდეს ყურადღებას და კულტურულ მუშაობას თავის დოსუზე დააყენებდეს.

მუშა ქალი.

საგზრდის პირველი ელექტრო-სადგური

სადგური იყოფება უაღლეს საშეურნეო საბჭოს გამგებლობაში. სადგურში უდიდესი ყურადღება აქვს მიქცეული სიუფთავის დაცვას. ამ მხრივ ეს სადგური სახიმუშოთ უნდა ჩაითვალოს ზოგიერთ ელექტრო-სადგურებისათვის. სადგურში სასტიკად დაცულია სანიტარულ-ჰიგიენური პირობები. მუშებს აქვთ გადადებული ადგილი. მუშებს აქვთ საკუთარი პირსაბანი, მუშები მათზე დაკისრებულ მოვალეობას პირნათლად ასრულებენ და არ ყოფილა შემთხვევა, რომ მუშებს გულცივობა გამოეჩინათ საქმეში. მუშების დამოკიდებულება ადმინისტრაციასთან ძლიერ კეთილია. საბჭოებიდან, კულტურული მუშაობის საქმე მოიკოკლებს. ამ მხრივ თითქმის არაფელი გაკეთებულა, გასაკეთებელი კი მეტია. კარგს იზამდა კავშირი, თუ მუშების გონებრივად განვითარებას ყურადღებას მიაქცევს და კულტურულ-განმანათლებელ მუშაობას ამ დარგის მუშებს შორის გააჩაღებს.

მოკეთე.

ხის დამამუშავებელთა სახლი

ეს სახლი მდებარეობს სემიონოვის ქუჩაზე. სახლს ნაციონალიზაცია აქვს მოხდენილი, სახლი მშვენივრათ მოწყობილია, სუფთა და ნათელი ოთახებია. ამ სახლში მართლაც შეიძლება მუშაობის შემდეგ დასვენებას მიეცეს ადამიანი. სამწუხაროდ, ოთახების საკმაო რიცხვი დაჭერილი აქვს ყოფილი სახლის მეპატრონეს და კავშირის გარეშე მყოფ ხალხს. იმ დროს როდესაც ჩვენი დარგის მუშებს სარდაფებში გვიხდება ცხოვრება და ბზის სხვიები ჩვენთვის სანატრელი გამხდარა, ამავე დროს ჩვენი დარგის მუშებისათვის დანიშნული სახლი ისეთ ელემენტებს უკავია, რომლებსაც მუშათა ორგანიზაციებთან არავითარი კავშირი არ აქვთ. ამ გარემოების გამო ზოგიერთმა ადგილკომებმა საჩივარი აღძრეს სათანადო უწყების წინაშე. იმედია, მუშების სამართლიან მოთხოვნილებას მეტი ყურადღება მიექცევა.

ქარხნის მუშა.

მეეზოვეთა ცხოვრებიდან

საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ ჩვენი იდგომარეობა ყოველ მხრივ ძალიან გაუმჯობესდა. ჩვენ წინათ სრულ მოქალაქეებად არ გვთვლიდა არც კანონი, არც მთავრობა და არც სხვა ვინმე. გვაძლევდენ სამაგისოვრო ჯამაგირს და გვაყენებდენ უზომო შეურაცყოფას, და ამას გვიშვრებოდენ მიუხედავად იმისა, რომ ვეწეოდით ჯოჯოხეთურ შრომას.

ახლა სულ სხვა მდგომარეობაა, ჩვენ უკვე სრული მოქალაქეები ვართ. ბუშათა კლასის ოჯახის სრულ უფლებიან წევრებად ვითვლებით. ვართ პროფკავშირის წევრები. გვაქვს ყველა ის უფლებები, რაც სხვა დარგის ყოველ მუშას აქვს. შრომის ხელფასსაც შედარებით არა უშავსრა. ტარიფით 5 მილიონამდე ვაკეთებთ. მაგრამ ჩვენი უბედურება ისაა, რომ ზოგიერთი სახლის მეპატრონეები უარს გვეუბნებიან ასეთი შრომის ხელფასის ხოცებაზე. საუოველია ამ მხრივ ენერგიული ღონისძიებანი იქნებოდეს მიღებული.

მეეზოვე.

ტყიბულის მაღაროები

ტყიბულის მაღაროების და მუშების სადგომი ბინების იმ მდგომარეობაში დატოვება, რომელშიაც ახლა იმყოფება, უნდა ჩაითვალოს დიდ ნაკლად.

შრომის ადგილობრივი ინსპექტორის ცდა,—მოეხდინა გავლენა მაღაროების მმართველობაზე, უნაყოფოდ დარჩა ჯერჯერობით. ექიმ ძოძუაშვილის თანდასწრებით დათვალიერებულ იქნა მაღაროების მუშათა სადგომი ბინები, რომელიც სრულიად უვარგისი აღმოჩნდა. ექიმის დასკვნით, თუ მუშებმა განაგრძეს ძველ ბინებში ცხოვრება, შესაძლებელია მუშების დიდი ნაწილის დაავათმყოფება და ყოველგვარ ეპიდემიის გაჩენა. ამის შესახებ რამოდენიმეჯერ გაფრთხილებული იყო მაღაროების მმართველობა, მაგრამ პასუხი ერთი-და იგივე იყო: „როცა მასალა მოგვივა, მაშინ შევაკეთებთო“.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს აგრეთვე იმ გარემოებას, რომ საბალხო სიმძიმე გარეთ ყრია, იქანგება და ლპება. ძნელია აღწერა, თუ რა მდგომარეობაშია დღეისდღეობით მაღაროების ქონება. მთელი მაღაროების მიდამოები მოფენილია უყურადღებოთ მიტოვებული რელსებით, ვაგონებით, ფიცრებით და სხვა., რომელთაც აწვიმთ და ამის გამო ლპებიან და იქანგებიან.

ასეთივე მდგომარეობაა თვით გვირაბებში. საკმარისია რომელიმე ბოძს ხელი გამოკრათ, რომ ერთის ნაცვლად ათი გამოვარდეს.

თვით მუშები გულის ტკივილით აღნიშნავენ ასეთ მდგომარეობას. გვირაბებს სიმაგრეები არ უკეთდება და ბოძები გაფუთ ლპება.

მუშები უკმაყოფილებას აცხადებენ ადმინისტრაციაზე. მუშების აზრით, მმართველობა არ ღებულობს სათანადო ზომებს საქმის გასოსასწორებლათ. უკმაყოფილებას იწვევს აგრეთვე ის გარემოება, რომ მესამე თვეა ჯამაგირი არ რიგდება.

ვინ არ იცის, რომ ტყიბულის მაღაროებს დიდი სახელმწიფოებრივი ხნიშვნელობა აქვს. საქმეს დროით უნდა გამოსწორება, რომ შემდეგში არ გაძალდეს დაუდევრობით გაფუჭებულ საქმის გამოსწორება.

მუშა.

პარტიული და საგზოთა კალენდარი

პარტიული

— საგიტაციო საპროპაგანდო განყოფილებასთან არსებულ ა. ესენის მარქსისტულ წრეს (რუსულ ენაზე) თავისი მეცადინეობა გადააქვს პარტიის მეორე რაიკომის ბინაზე (მიხაილოვის და კიროჩნი ქუჩების კუთხე).

სამაცადინოდ რჩება წინანდელი დღეები—ორშაბათი საღამოს 6 საათი.

საქ. კომ. პარტიის ტფ. კომიტეტის საგიტაციო-საპროპაგანდო განყოფილება.

პროფესიონალური

— ქალაქის მილიციის გაწმენდის მეოთხე რაიონული კომისია იტყობინება, რომ ის იწყებს მუშაობას. გაწმენდის პირველ დღეთ გამოცხადებულია 7 დეკემბერი, ხუთშაბათი (ქალაქის აღმასკომის დარბაზში). გაწმენდა ვრცელდება მესამე და მეოთხე კომისარიატის მოსამსახურეების და თანამშრომლების კომ. შემადგენლობაზე. მასალები უნდა წარდგენილ იქნეს გაწმენდის რაიონულ კომისიაში, ამ მისამართით რუსთაველის პროსპ. № 22, მესამე სართული.

მილიციის გაწმენდის რაიონული კომისია.

— საქ. პროფ. კავშირთა საბჭოს პრეზიდიუმი ამით აუწყებს ყველა დაწესებულებებს და ორგანიზაციებს და აგრეთვე მუშა მოსამსახურეებს რომ ამა წლის პირველ დეკემბრიდან საქ. პროფ. კავშირთა საბჭოში მეცადინეობა იწარმოებს დილის 9 საათ. დღის 3 საათამდე.

— ფართე მასების მოთხოვნათა დაკმაყოფილების მიზნით იურიდიულ ბიუროში და საბინაო სექციაში მეცადინეობა იწარმოებს დღისით 9—1 საათამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.

საქ. პრ. კავშირთა საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი: **გუგუშვილი.**

განცხადებები

რუსთაველის თეატრი

შაბათს, 9 დეკემბერს

ცხვრის წყარო

დადგმა კ. მარჯანაშვილისა. **დასაწყისი სრულ 8 საათზე.**

(კრ. 686—3—1)

1-ლი სახელმწიფო კონსერვატორია

დღეს, 7 დეკემბერს

დანიშნულია მოწაფეთა საჯარო ვოკალური

საღამო

დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.

ბილეთები 20.000 მ.—100.000 მ. კონსერვატორიაში.

(625—1—1)

ქალაქ ტფილისში და მის მიდამოებში მყოფ ავტომობილის რეგისტრაციის შესახებ. ქალაქ ტფილისის აღმასრულებელი კომიტეტის

საბალდებულო დადგენილება

27 ნოემბერი 1922 წ.

1. ქალაქ ტფილისში და მის მიდამოებში მყოფ ავტომობილის რაოდენობის გამორკვევის მიზნით, მოხდეს აღრიცხვა ყველა, როგორც ჩატეტ მგავლის, აგრეთვე ტვირთმზიდავ ავტომობილებისა.

2. ევალება ყველა სახელმწიფო და კერძო დაწესებულებათ, აგრეთვე საბჭდრო უწყებას, კოკასიის ცალკე არმიის ნაწილების გამოუკლებლივ და კერძო პირთ, გამოგზავნონ თავიანთი ავტომობილები აღმასრულებელ კომიტეტის ეზოში (თავისუფლების მოედანი) დანიშნულ დღეს და საათზე აღსაიცხავათ და საორგანიზაციო მოწმობისა და ნომრის მისაღებად.

3. აღრიცხვას აწარმოებს კომისია, რომელიც აღრიცხვის დროს აღნიშნავს მატორის ძალას, ნომერს და მანქანის ფირმას.

4. ავტომობილის მეპატრონე ვალდებულია მიღებული ნომერი მიაკრას ავტომობილს როგორც უკან ისე წინ თვალსაჩინო ადგილას. საორგანიზაციო და პირადობის მოწმობანი—კი თან უნდა ჰქონდეს შოფერს, რომელიც ვალდებულია ესენი წარუდგინოს აღმასრულებელ კომიტეტის აგენტს უკანასკნელის პირველ მოთხოვნილებისათანავე.

შენიშვნა: 1) დაბინდვის შემდეგ თანქანის ნომერი განათებული უნდა იქნას უკანა ფარანით.

შენიშვნა: 2) რეგისტრაციის რიგს, საბჭდრო მაშინებისას და ოკას ნაწილებისა ადგენს ქალაქის კომენდანტი აღმასკომის წარმომადგენლთან ერთად.

5. ავტომობილები, რომელიც არ იქნებიან აღრიცხული ამისთვის დანიშნულ ვადაში და არ ექნებათ ნომერი და საღრიცხვო მოწმობა, ჩამოერომევათ მეპატრონეთ მანამ მეპატრონეს არ გადახდება განსაზღვრული ჯარიმა.

6. თუ ავტომობილის მეპატრონეს დაეკარგა ნომერი და საღრიცხვო მოწმობა, ვალდებულია ეს გარემოება აცნობოს აღმასრულებელ კომიტეტს, რომელიც ძას აძლევს ახალ ნომერს და საღრიცხვო მოწმობის დუბლიკატს სათანადო ღირებულების გადახდის შემდეგ.

შენიშვნა: 1) ნომერისა და საღრიცხვო ბარათის დაკარგვა უნდა გაცხადდეს ოფიციალურ გაზეთში.

შენიშვნა: 2) ავტომობილების მეპატრონენი იხდიან თითეულ ცალ ნომერზე 70 ათ. მან. და მოწმობისათვის 10 ათ. მან.

7. ტფილისის ქალაქის მილიცია და აღმასკომის სხვა შესაფერი აგენტები ვალდებულნი არიან რეგისტრაციაზე გაუტარებელი ავტომობილების მოძრაობა ქალაქში არ დაუშვან და ასეთები თუ აღმოჩნდება დაიკავონ და გადმოგზავნონ აღმასკომის საამართველოს განყოფილებაში.

8. თუ ავტომობილი გადავიდა ერთი პირიდან მეორე პირის მფლობელობაში, როგორც პირველი ისე მეორე მხარე, სახელმწიფო დაწესებულებათ გამოუკლებლივ, ვალდებულნი არიან შეატყობინონ ეს გარემოება წერილობით აღმასრულებელ კომიტეტს, შესაფერ წიგნებში გასატარებლად.

9. ავტომობილის აღრიცხვა დაიწყება ამა წლის 11 დეკემბრიდან დილის 9 საათზე.

1, 2, 3 საძილიციო რაიონები 11, 12 და 13 დეკემბერს.
4, 5, 6 და 7 „ „ 14, 15, 16 დეკემბერს.
8, 9, 10, 11 და 12 „ 18, 19, 20 და 21 დეკემბერს.

10. დამბაშვენი ამ სავალდებულო დადგენილების შეუსრულებლობაში დაჯარიმებულ იქნებიან 5.000.000 მან. და ჯარიმის გადახდამდე—კი ჩამოერთმევათ ავტომობილი, რომელიც გადავა აღმასრულებელი კომიტეტის სარგებლობაში.

ქალაქ ტფილისის აღმასრულებელ კომიტეტის თავმჯდომარე ლ. დუმბაძე.
ქალაქ ტფილისის და მისი მიდამოების კომენდანტი აბაშიძე.
საამართველოს განყოფილების უფროსი პროზიდიუმის
წევრი თაქთაქაშვილი.

(კრ. 688—3—1)

საკონსულტაციო

სამკურნალო ქალბატონთა ბავშვთა ექიმების:

მედიცინის დოქტორის

ვ. ვ. შენგელიძის და ექიმი ქალის გ. დ. სანცინის

ბავშვების მიღება ყოველ დღე (გარდა კვირისა) 1—3 საათამდე და ძუძუმწოვარ ბავშვების კონსულტაცია ოთხშაბათობით და შაბათობით დღის 1—3 საათამდე. ყოველგვარი გამოკვლევანი. კრუზენშტეინის ქ. № 1, გოლოვინსკის კუთხე. ტელეფ. № 18—14. (517—25—22)

საქართველოს ტექნიკური საბალმეჭ-ნებლო ბიურო

„სატსამბო“

მთავარი სამმართველო: ტფილისი, თავისუფლების მოედანი № 3, ტელ. 3—26, დეპეშის მისამართი—ტფილისი, „სატსამბო“, განყოფილებანი: ბერლინში, ბუხარაში, ახალ სენაკში

ყველაფერი ელექტროფიკაციისათვის

ელექტრონის დანადგარები, ტექნიკური მოწყობილებანი, ჰიდრავლიური სამუშაოები.

საწყობებში მუდმივად არის ყოველგვარ ელექტრ. და ტექნიკურ მასალების დიდი რაოდენობა. (კრ. 682—10—1)

მე-8—9 და მე-10 რაიონების

მუშათა და გლეხთა მილიციის

გაწმენდი კომისია

აცხადებს, რომ გაწმენდა დაიწყება ხუთშაბათს ა | წ. 7 დეკემბერს მე-10 რაიონის მილიციის კომისარიატის შენობაში ბლეხანოვის ქ. № 113 (მესამე სართული, ოთახი № 8) საღამოს 5 საათზე.

კომისია სთხოვს ყველა მოქალაქეებს მიაწოდონ მას საჭირო ცნობები იმ თანამშრომლების შესახებ, რომელნიც თავის მოქმედებით არცხვენენ ან ხელს უშლიან მუშათა და გლეხთა მილიციას.

განცხადებას მიიღებენ კომისიის წევრები მე-10 რაიონის კომისარიატის შენობაში, ოთახი № 7 მე-8 სართული ყოველ დღე დილის 11 საათიდან საღამოს 6 საათამდე.

კომისია იძლევა რა გარანტიას, რომ საიდუმლოდ შეინახავს იმ პირთა გვარებს, რომელნიც შემოიტანებენ განცხადებებს, აფრთხილებს ყველას, რომ ანონიმური განცხადებები და საჩივრები განხილული არ იქნება.

ქ. თბ. 8—9 და 10 რაიონების მილიც. გაწმენდი კომისია.

კრ. 687—1—1

რკ. გზ. ტფილისის კვანძის

სატრანსპ. მომხმარ. საზოგადოების

უჩუბოს

მაღაზიებში მოქითხოვეთ

საუკეთესო ღირსების

ბოსტნეულობის და ხილეულობის

კონსერვები

ჰავიდლ ტომატი

საკუთარ ქარხანაში დამზადებული იყიდება წყრილში და ბითუმად.

ბითუმათ იყიდება მაღაზიაში № 1 ვაგზლის ქუჩა № 3.

(606—3—2)

ელექტრონის, რენტგენის და სინათლის

საკურნალო

საწოლი ოთახებით

დაარსებული

მიზეულ გიდევანიშვილის მიერ

განაგრძობს ავადმყოფების მიღებას.

თბილისი, ყორდანოვის ქუჩა № 20, ტელ. 7—91.

304—25—17)

დაკარგა მოწმობა მოცემული ქალაქ ტფილისში № 43[illegible] სერგო რომაჭიძის სახელზე, გთხოვთ ჩაითვალოს გაუქმებულათ. (627—1—1)

დაკარგა პირადობის მოწმობა სახალხო უნივერსიტეტის მიერ მიცემული იოსებ მოშიაშვილის სახელზე, ცნობა უკანასკნელისა ჩაბარებულ გამოცდების შესახებ და მატრიკული გთხოვთ ჩასთვალოთ გაუქმებულათ. (626—1—1)

დაკარგა პირადობის მოწმობა სოფელ სორადგან მოცემული მალაქია გარსევანის ძე კერვალიშვილის სახელზე, გთხოვთ ჩაითვალოს გაუქმებულათ. (624—1—1)

დაკარგა სახელმწიფო უნივერსიტეტის საბუნების მეტყველო დარგის სტუდენტის ქეთევან ილურიძეს მატრიკული № 785, ჩაითვალოს გაუქმებულათ. (622—1—1)

მოსავლის ფასი

ბრინჯის

ბრინჯი ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა. ბრინჯი ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა. ბრინჯი ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა.

ბამბის

ბამბა ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა. ბამბა ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა. ბამბა ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა.

ბოსტნეულის

ბოსტნეული ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა. ბოსტნეული ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა. ბოსტნეული ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა.

ბოსტნეულ-ბაღჩეულის

ბოსტნეულ-ბაღჩეული ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა. ბოსტნეულ-ბაღჩეული ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა. ბოსტნეულ-ბაღჩეული ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა.

ბოსტნეულ-ბაღჩეულ-ბაღის

ბოსტნეულ-ბაღჩეულ-ბაღის ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა. ბოსტნეულ-ბაღჩეულ-ბაღის ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა. ბოსტნეულ-ბაღჩეულ-ბაღის ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა.

ბოსტნეულ-ბაღჩეულ-ბაღის ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა.

ბოსტნეულ-ბაღჩეულ-ბაღის ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა.

ბოსტნეულ-ბაღჩეულ-ბაღის ბაზარზე ბევრია. ფასი ეცემა.

ბუმბერაზი

ბუმბერაზი

ბუმბერაზი

##